

Дашиъл Хамет
Големият удар

Открех Пади Мексиканеца в кръчмата на Жан Лару.

Пади – благодушен професионален мошеник с вид на испански крал – ми демонстрира усмихнато едрите си бели зъби, придърпа с крак един стол да седна и рече на момичето, което му правеше компания:

– Нели, да ти представя най-добросърдечното ченге на Сан Франциско. Този дребен шишко е готов на всичко за човека, стига в крайна сметка да може да му издействува доживотна присъда. – Обърна се към мен и махна с пурата си към момичето: – Това е Нели Уейд и отсега ще ти кажа, че за нищо не можеш да я олепиш. Тъпкана е с пари – татко ѝ е контрабандист, – така че не ѝ трябва да се труди.

Беше слабо стройно момиче, облечено в синьо, с бяла кожа, продълговати зелени очи и късо подстригана кестенява коса. Нацупеното ѝ лице се оживи и дори стана красиво, когато ми протегна ръка през масата. И двамата се засмяхме.

– Пет години ли станаха? – попита тя.

– Шест – поправих я аз.

– По дяволите! – изруга Пади, ухили се широко и махна на келнера. – Но някой ден все ще баламосам поне едно ченге.

Засега бе баламосал всички до един – нито една нощ не беше преспал в драмгольника.

Погледнах отново момичето. Преди шест години същата тази Ейнджъл Грейс Кардиган бе измъкнала от десетина филарелфийци сума ти нещо. Ние с Дан Моури я спипахме, но никой от жертвите ѝ не пожела да свидетелствува срещу нея, така че я пуснахме по живо, по здраво. Беше едва деветнайсетгодишна, но вече бе изпипала занаята.

Насред дансинга застана една от певиците на Лару и запя „Каж ми какво искаш, за да ти кажа какво ще получиш“. Пади Мексиканеца наля джин от една бутилка в чашите с лимонада, донесени от келнера. Пихме, след което му подадох листче хартия, на което с молив бе надраскано име и адрес.

– Сърбела ме помоли да ти предам това – поясних. – Видях го вчера във Фолсъмския пандиз. Твърди, че е майка му, и настоява да я издириш и да се погрижиш за нея. Предполагам, че иска да ѝ дадеш неговия дял от последната ви съвместна акция.

– Обиждаш ме – заяви Пади, прибра листчето в джоба си и извади пак бутилката джин.

Гаврътнах втората джино-лимонада и понечих да стана, но в същия миг в заведението влязоха четирима нови клиенти. Останах на мястото си, тъй като познах единия. Беше висок, строен и издокаран в най-

изискан стил. Остър поглед, ъгловато лице, тънки като бръсначи устни под малки шръкнали мустачки – Ванс Стридата. Учудих се какво прави тук – на пет хиляди километра от нийоркските си ловни полета.

Докато се чудех, извърнах глава от него и уж се заслушах в певицата, която поднасяше на клиентите „Искам да съм вагабонтин“. Зад гърба ѝ, в отдалечения ъгъл на кръчмата, зърнах още едно познато лице, чието място бе в друг град – Щастливия Джим Хакър, шишлав розовобузест детройтски гангстер, два пъти осъждан на смърт и два пъти помилван.

Когато отново се обърнах напред, Ванс Стридата и тримата му спътници се бяха настанили през две маси от нас. Ванс беше с гръб към мен. Огледах другарчетата му.

Срещу него седеше широкоплещест млад великан с рижа коса, сини очи и червендалесто лице, което беше хубаво по един груб, дивашки начин. Вляво от него седеше мургаво момиче, чиито очи постоянно играеха, с широкопола шапка. То говореше нещо на Ванс. Вниманието на рижия великан бе изцяло погълнато от четвъртия член на компанията, вдясно от него. И тя го заслужаваше.

Не беше нито висока, нито ниска. Нито пълна, нито слаба. Облечена бе с нещо като черна руска рубашка, поръбена със зелено и накичена с някакви сърмени висулки. На облегалката на стола ѝ бе метнато черно кожено палто. Трябва да беше двайсетгодишна. Очите ѝ бяха сини, устата – червена, зъбите – бели, кичурчетата коса, които се подаваха изпод черно-зелено-сребристия тюрбан, бяха кестеняви, имаше и нос. Без да се захласвам по подробностите, можех да кажа, че беше приятна. Казах го. Пади Мексиканеца се съгласи с едно „Тъй си е“, а Ейнджъл Грейс предложи да отида при Рижия О'Лиъри и да го кажа и на него.

– Голяма клечка ли е Рижия О'Лиъри? – попитах аз, като същевременно се смъкнах леко в стола си, за да мога да протегна крак под масата между Пади и Ейнджъл Грейс. – Коя е тази негова симпатична приятелка?

– Нанси Риган. Другата е Силвия Янт.

– А контето, дето е с гръб към нас? – направих се на ударен.

Кракът на Пади, целещ под масата този на момичето, улучи моя.

– Не ме ритай, Пади – примолех му се аз. – Обещавам да слушкам. Пък и от всяко положение нямам намерение да стоя тук и да си търся белята. Отивам си.

Разменихме си „довиждане“-та и аз тръгнах към изхода, като все гледах да съм с гръб към Стридата. При вратата трябваше да се отместя, за да сторя път на двама влизаци. И двамата ме познаваха, но с нищо не

се издадох – Лъскавия Холмс (само че не едновременноният, дето скалпи заедно с Лоса Ченето големия обир, още в дните на файтоните) и Дени Бърк – Краля на Балтиморския Жабешки остров. Чудесна двойка – никой от тях не би посегнал на човешки живот, ако няма гарантирана печалба и политически гръб.

Излязох и тръгнах към Кърни Стрийт. Вървах и си мислех: ето, тази нощ кръчмето на Лару е фрашкано с разбойници, а явно и по улиците кръстосват доста именити пришълци. Някаква сянка, сгушена в тъмен вход, прекъсна мисловната ми дейност.

– Е, пет! – рече сянката.

Спрях и я заоглеждах, докато установих, че това бе Бино – наркоман, продавач на вестници, който в миналото ми бе подхвърлял някои сведения – кои верни, кои лъжливи.

– Спи ми се – изръмжах аз, докато се приближавах към Бино и наръча му с вестници, – пък и съм чувал вица за заекващия мормон¹, ако него имаш предвид, така че предпочитам да си продължа по пътя.

– Нищо не знам за мормони – възрази Бино. – Но знам нещо друго.

– Е?

– Лесно ти е да кажеш „Е?“, но мен ме интересува какво ще спечеля от тази работа.

– Скрый се в някой уютен вход и хубаво се наспинкай – посъветвах го аз и понечих пак да си поема по пътя. – Като се събудиш, всичко ще е наред.

– Ей! Виж кво, наистина имам нещо за теб. Да пукна, ако лъжа!

– Е?

– Слушай – приближи се той и зашепна. – Ще оплякосат „Симанс Нашънъл“. Не знам какъв е номерът, но ти казвам истината. Честна дума! Не те мятат. Не мога да ти кажа имена – сам знаеш, че ако ги знаех, щях да ти ги река. Да пукна! Дай десет долара. Нали си струва толкоз? Вярно ти казвам – да пукна!

– Източникът ти май е щипка кокаин.

– Не, да пукна!

– Какъв е тогава номерът?

– Не знам. Чух само, че ще оберат „Симанс Нашънъл“. Да пук...

– Откъде чу?

Бино поклати глава. Пъхнах един долар в ръката му.

– Купи си още малко кокаин и измисли края на баснята –

1. Член на религиозна секта, проповядваща многоженство – Б. пр.

посъветвах го аз. – Ако ми се стори интересна, ще ти дам останалите девет.

Продължих надолу. Сбърчил чело, размишлявах над Биновата история. Сама по себе си тя звучеше като бабини деветини, целящи да измъкнат някой и друг долар от доверчиво ченге, и сигурно това си и беше. Но не бе съвсем сама по себе си. Кръчмето на Лару – едно от многото подобни в град като нашия – гъмжеше от мошеници, които бяха истинска заплаха за човешкия живот и собственост. Заслужаваше си да се послушам и огледам, още повече, че застрахователната компания на банката „Симанс Нашънъл“ бе клиент на детективската агенция „Континентал“.

Тъкмо завих зад ъгъла – не бях изминал и двацет крачки по Кърни Стрийт, – когато отзад, откъдето идвах, се чуа два изстрела – явно от пистолет с голям калибър. Върнах се обратно. Докато завивах зад ъгъла, видях как по-нагоре се трупат хора. Покрай мен в обратна посока мина млад арменец – деветнайсет-двайсетгодишен, с небрежна походка, пъхнал ръце в джобовете; подсвиркваше си „Сю с разбитото сърце“.

Присъединих се към групичката, която се превръщаше в тълпа, заобиколила Бино. Той беше мъртъв, а кръвта, рухнала от двете дупки в гърдите му, цапаше смачканите под него вестници.

Върнах се при Лару и надникнах вътре. Не видях Рижия О'Лиъри, Ванс Стридата, Нанси Риган, Силвия Янт, Пади Мексиканеца, Ейнджъл Грейс, Дени Бърк, Лъскавия Холмс, Щастливия Джим Хакър – нито един от тях.

Върнах се при Бино и подпирях една стена до пристигането на полицията, която разпита наоколо, нищо не научи, не откри очевидци и си тръгна с останките на продавача на вестници.

А аз се прибрах вкъщи и си легнах.

На другата сутрин прекарах един час в архива на агенцията, като се рових из снимките и старите отчети. Не разполагахме с никакви материали за Рижия О'Лиъри, Дени Бърк, Нанси Риган, Силвия Янт. За Пади Мексиканеца намерих само някои предположения. Нямахме досиета и за Ейнджъл Грейс, Ванс Стридата, Лъскавия Холмс и Щастливия Джим Хакър, но поне открих снимките им. В десет часа – когато отварят банките – тръгнах за „Симанс Нашънъл“, понесъл въпросните фотографии и сведението, получено от Бино.

Кантората на детективското бюро „Континентал“ в Сан Франциско

е разположена в една сграда на Маркет Стрийт. Банката „Симанс Нашънъл“ заема партерния етаж на високо сиво здание на Монтгомъри Стрийт – финансовия център на града. При нормални обстоятелства бих взел трамвая, защото не бих извървял пеша – без да е крайно наложително – дори седем преки. Но на Маркет Стрийт имаше задръстване, така че се наложи да пусна краката си в действие, и свих по Гранд Авеню.

Само след две-три преки ми стана ясно, че нещо не е наред в онази част на града, към която се бях запътил. Първо се чуваха шумове – ревящи, тракащи и гърмящи. При Сътър Стрийт покрай мен мина някакъв мъж, който се държеше с две ръце за главата и стенеше, като същевременно правеше опити да намести откаченото си чене. Бузата му бе издрана до кръв.

Тръгнах по Сътър Стрийт. Движението чак до Монтгомъри Стрийт бе спряло, безнадеждно задръстено. Във всички посоки се стрелкаха възбудени гологлави мъже. Гърмежите се чуваха по-наблизо. Покрай мен мина пълен с полицаи автомобил, който се движеше с максимална скорост, предвид обстоятелствата. Отгоре се зададе клаксонираща линейка, която на най-задръстените места се прехвърляше върху тротоара.

Прекосих в тръс Кърни Стрийт. Насреща ми тичаха двама полицаи. Единият бе извадил пистолета си. Гърмежите прераснаха в барабания хор.

Като завих по Монтгомъри, забелязах, че зяпачи почти няма. Уличното платно бе препречено от камиони, леки коли и таксите – изоставени от шофьорите си. А една пряка по-горе – между Буш и Пайн Стрийт – празнуваше самият ад.

Празничното настроение бе в апогея си точно по средата между двете улици, където – едно срещу друго – бяха седалищата на двете банки – „Симанс Нашънъл“ и „Голдън Гейт Тръст Къмпани“.

През следващите шест часа бях по-зает от блъха, заловила се с дебела жена.

Привечер реших да си откъхна от слухтенето и душенето и отидох до агенцията да се видя със Стария. Беше се облегнал в стола си, зяпаше през прозореца и почукваше по бюрото с неизменния си дълъг жълт молив.

Шефът ми бе висок, пълен, минал седемдесетте, с бели мустаци и розово като на бебе лице, с топли сини очи. Имаше вид на любим дядо и не повече топлина в сърцето от въжето на палача. Петдесетте години,

прекарани в „Континентал“ в ловене на апаши, го бяха лишили от всичко освен от ум и от сладкодумната, благоусмихната обвивка на вежливост, която не се променяше независимо дали нещата вървяха на добре или на зле, като и в двата случая нищо не означаваше. Ние, подчинените му, се гордеехме с хладнокръвието му. Често се хвалехме, че е в състояние да плюе ледени висулки наред август, и помежду си го наричахме Пилат Понтийски, защото винаги когато ни изпращаше по задачи, означаващи почти сигурна смърт, той любезно се усмихваше.

Когато влязох, той се извърна от прозореца, кимна ми да седна и поглади мустаците си с молива. Разхвърляните върху бюрото му следобедни вестници вдигаха пушилка във връзка с двойния обир – на „Симанс Нашънъл“ и на „Голдън Гейт Тръст Къмпани“.

– Как е положението? – попита, сякаш се интересуваше за времето.

– Положението е кукличка – отвърнах. – В обира са участвували най-малко сто и петдесет пунгаши. Аз самият мярнах поне сто – или така ми се стори, а кой знае колко още не съм видял, – разположени стратегически, та да се хвърлят и да хапят, ако потрябват свежи зъби. Голямо хапане падна. Направиха полицията на луда и я насметоха за нула време. Удариха по банките точно в десет, завзеха целия квартал, прогониха случайно попадналите, а останалите претрепаха. Самият обир беше нищо работа за такава орда. Вътре са влезли по двайсет-трийсет души, а останалите са охранявали отвън. Просто са прибрали плячката и са си тръгнали. В момента се провежда крайно възмутено заседание на изцъклени акционери, които са се изправили на палци и искат да разкъсат шефа на полицията. Тя, полицията, вярно, че не направи чудеса, но никой от полицейските ни участъци не е в състояние да се справи с такава машабна операция, колкото и да си въобразяват, че не е така. Цялата работа продължи двайсет минути. Общо са участвували около сто и петдесет главорези, въоръжени буквално до зъби, а всяка тяхна крачка е била предварително обмислена. Как да докараш достатъчно полицаи, да пречениш обема на операцията, да планираш стратегията и да им видиш сметката за толкова кратко време? Лесно е да се каже, че полицията трябва да е далновидна и да е винаги нащрек, но същите тези типове, дето сега крещят „Позор!“ там на заседанието, първи биха се възмутили и биха ревели, че ги ограбват, ако им повишат данъците с един-два цента, за да има повече полицаи и снаряжение.

Но така или иначе, полицията претърпя провал я две мнения по въпроса няма. Секирата ще отсече доста затлъстели вратове. Бронираниите коли не можах да свършат работа, престрелката беше само

наполовина ефикасна, защото и бандитите не са вчерашни. Големият позор обаче се оказаха картечниците. Банкерите и борсовите посредници сега твърдят, че са били умишлено повредени. Дали е било така, или просто не са били поддържани като хората едва ли ще разберем, но важното е, че само една е могла да влезе в действие, и то не особено добре.

Измъкването е станало на север по Монтгомъри към Кълъмбъс. Там постепенно изчезнали с коли в страничните улички. Полицията се натъкнала на засада между Уошингтън и Джаксън и докато се оправя, бандитските коли вече се били пръснали по града. Повечето вече са открити – празни.

Още няма пълни сведения, но за момента сметката е горе-долу следната: плячката ще възлезе на не знам колко милиона – несъмнено най-големият обир до този момент; шестнайсет полицаи са убити и три пъти повече – ранени; убити са също така дванайсет невинни минавачи, банкови чиновници и други подобни, а още толкова са ранени. Заловени са двама бандити и петима ранени, които може да се окажат просто зрители, пъхнали си носа прекалено наблизко. Главорезите имат седем убити и трийсет и един са арестувани, повечето ранени.

Единият от убитите е Дебелия Кларк. Помниш ли го? Преди три или четири години се измъкна със стрелба, от съдебната зала в Демойн. Та в джоба му намерихме лист хартия с план на Монтгомъри Стрийт в отсечката между Пайн и Буш, където стана обирът. На гърба на плана имаше написани на машина подробни указания какво кога да върши. С кръстче е отбелязано къде да паркира колата, с която е пристигнал заедно с още седем души, с кръгче е оградено мястото, където да заеме позиция, за да държи под око всичко наоколо и прозорците и покривите на отсрещните сгради. С цифрите от едно до осем са означени врати, стъпала, прозорци и други, където да се прикрият, ако се стигне до престрелка с някой от отсрещните прозорци и покриви. Кларк не е трябвало да обръща внимание на онова, което става откъм Буш Стрийт, но ако полицията нападнала по Пайн Стрийт, трябвало веднага да прехвърли хората си там и да ги разпредели по местата, белязани с „a“, „b“, „c“, „d“, „e“, „f“, „g“ и „h“. Тялото му било намерено при точка „a“. На всеки пет минути, докато траел обирът, Дебелия бил длъжен да изпраща някой от хората си при един автомобил, паркиран на улицата на място, означено със звездичка, за да провери дали няма нови указания. Трябвало също така да предупреди подчинените си, ако го застрелят, веднага да пратят човек при автомобила, за да им назначат нов шеф. При сигнал за изтегляне инструкцията била да изпрати някого при колата, с която

пристигнали. Ако била в ред, човекът трябвало да я подкара, като внимава да не задмине предната кола. Ако била извадена от строя, същият човек бил длъжен да се яви при отбелязания със звездичка автомобил за инструкции откъде да си набави нова. Предполагам, че са разчитали на паркираните наоколо коли. Докато Кларк чакал колата, трябвало заедно с останалите да сипе колкото се може повече олово по всички цели в определения им район, но в никой случай да не се качват на автомобила, преди да се е изравнил с тях. След това указанията били да карат по Монтгомъри към Кълъмбъс, а оттам неизвестно накъде – указанията свършват тук.

Разбираш ли каква е работата? Сто и петдесет гангстери, разделени на групи, всяка с водач, план и разписание какво да прави всеки един – зад кой пожарен кран да коленичи, на коя тухличка да стъпи, къде де се изплюе... Липсва само името и адресът на полицаия, когото трябвало да застреля. Сега не съжалявам, че Бино не можа да ми съобщи никакви подробности – нямаше да му обърна внимание и щях да отдам думите му на въздействието на кокаина.

– Много интересно – рече Стария и се усмихна благо.

– Планът на Дебелия е единственият, който намерихме – продължих да разказвам. – Измежду убитите и заловените разпознах някои стари приятели, а полицията все още се опитва да идентифицира останалите. Една част са от местните ни таланти, но има и вносна стока. Делегати са изпратили всички големи градове – Детройт, Чикаго, Ню Йорк, Сейнт Луис, Денвър, Портланд, Лос Анджелис, Филадельфия, Балтимор. Ще направя списък веднага щом полицията ги идентифицира.

Както личи, най-голямата клечка от изплъзналите се е Ванс Стридата. Той е бил в колата, откъдето са се давали напътствията. Не знам кой му е правел компания. Треперещото Хлапе също участвуваше в празника, стори ми се, че зърнах и Малкия МакКой Азбуката, но не съм сигурен. Сержант Бендър ми каза, че забелязал и Солда Сладура, и Дарби МакЛоклин, а Морган видял Отрока Туй-Онуй. Така че разполагаме с прекрасен напречен разрез на целия удар – гангстери, изнудвачи и какви ли не престъпници от всички краища на страната.

Днес следобед Съдебната палата беше превърната в същинска капаница. Засега, доколкото ми е известно, полицаите не са утрепали никого от клиентите си, но възпитателната работа е на ниво. Ако можеха да надникнат там сега вестникарите, дето постоянно пишат за третата степен²... Но така или иначе, след като ги побъхтиха, някои от гостите се разприказваха. Най-големият номер обаче е, че не знаят нищо за

цялостната операция. Познават някои от организаторите – Дени Бърк, Тоби Ушите, Стария Пийт Превъзходния, Дебелия Кларк и Пади Мексиканеца бяха в числото на споменатите – и това донякъде е от полза, но дори цялата бияческа мощ на полицаите не е в състояние да измъкне нещо друго.

Изглежда, че ударът е бил организиран по следния начин. Дени Бърк например е известен в Балтимор като способно момче. Та значи той привиква едно по едно девет-десет надеждни другарчета и провежда с тях разговори. „Искаш ли да прибереш някой и друг долар от крайбрежието?“ – „Кво трябва да правя“ – пита кандидатът. „Каквото ти кажат – отвърща Краля на Жабешкия остров. – Добре ме познаваш, затова можеш да ми повярваш, че това ще е най-бързият удар, при това съвсем сигурна работа. Всички, които участвуват, ще въшлясат от пари и ще се приберат сетне живи и здрави у дома – ако не оплескат нещо. Толкоз по въпроса. Ако не щеш – все едно, че нищо не си чул.“

И понеже тези момчета познават Дени, за тях е достатъчна неговата дума, че ударът си заслужава. Затова се записват в редиците на доброволците. Нищо друго не им казал. Снабдил ги с оръжие, дал им по един билет до Сан Франциско и двайсет долара джобни пари и им казал къде да се срещнат тук. Снощи ги събрал и съобщил, че тази сутрин започват работа. А те вече достатъчно били шарили из града и се убедили, че той гъмжи от гастролиращи таланти, включително такива величия като Солда Сладура, Ванс Стридата и Треперещото Хлапе. Така че тази сутрин с готовност последвали Краля на Жабешкия остров и тръгнали да се трудят.

Всички, които проговориха, разказаха по някоя подобна история. Полицията намери малка пролука в претъркания пандиз и пусна един-двама свои хора – да се представят и те за главорези. Понеже бандитите почти не се познават помежду си, нашите хора лесно са си свършили работата, но единственото, което можаха да прибавят към вече известното, бе, че затворниците очакват тази нощ да ги освободят всички наведнъж. Били убедени, че другарчетата им отвън ще нападнат пандиза и ще ги пуснат. Това са по всяка вероятност бабини деветини, но този път поне полицията ще е нащрек.

Това е засега положението. Полицията мете из улиците и прибира всеки, който не се е обръснал или не е в състояние да представи удостоверение от местния свещеник, че редовно посещава неделната служба.

Специално внимание се обръща на влакове, кораби и коли, които напускат града. Изпратих Джак Кунихан и Дик Фоули на Северния плаж да пообиколят кръчмите и да се опитат да чуят нещо.

– Смяташ ли, че Ванс Стридата е мозъкът на операцията? – попита Стария.

– Надявам се – нали си го знаем.

Стария извъртя стола си така, че да може да зяпа отново през прозореца, и взе да почуква замислено с молива по бюрото.

– Боя се, че не е той – продума благо, сякаш ми се извиняваше. – Ванс е хитър, находчив и безогледен бандит, но и той е като останалите – може да действа, но не и да планира задълбочено. Вярно, че проведе няколко големи акции, но винаги съм подозирал, че умствената работа е дело на някой друг, който стои зад гърба му.

Нямах доводи, които да му противопоставя. Щом Стария твърдеше, че е така, значи по всяка вероятност беше прав, защото той бе от онези свръхпредпазливи чичковци, които поглеждат през прозореца към проливния дъжд и казват „Май че вали“, да не би случайно някой да излива вода от покрива.

– И кой е този архимошеник? – попитах аз.

– По всяка вероятност ще разбереш преди мен – благодушно се усмихна шефът.

Върнах се в Съдебната палата и помогнах на полицаите да попълват на огъня още няколко затворници. Към осем часа стомахът ми заскърца и ми напомни, че от закуска не съм слагал нищо в устата си. Погрижих се за това, след което се запътих към кръчмата на Лару. Вървах бавно, без да се притеснявам, за да не би разходката да навреди на храносмилането ми. В кръчмата останах близо час, но не видях нито едно интересно лице. Зърнах няколко познати, но те не изгаряха от желание да ми правят компания – в престъпните среди не е особено здравословно да те видят на приказка с ченге скоро след успешен удар.

Като не научих нищо ново, мръднах по-нататък, към заведението на Хийли Италианеца – и то от категорията на Лару. Приеха ме по същия начин – дадох ми маса и ме оставиха на мира. Оркестърът на Хийли влагаше цялата си мощ в „Недей да мамииш“, а спортно настроените клиенти демонстрираха на дансинга добрата си форма. Сред танцуващите съзрях и Джак Кунихан – ръцете му бяха изпълнени до краен предел от пълно, мургаво момиче с приятно глуповато лице с едри черти.

Джак беше висок строен момък, двадесет и три–четири годишен, който бе попаднал в щатната таблица на „Континентал“ няколко месеца преди тези събития. Това бе първата му служба и той едва ли е щял да започне работа, ако баща му не настоял, че щом синчето желае да бърка в чекмеджето с парите, то трябва да се пребори със схващането, че завършвайки колежа, си е отработило за цял живот. Така Джак дойде в агенцията. Решил, че работата на ченгетата е ужасно забавна. Но макар че би предпочел да спипа не когото трябва, отколкото да го видят с неподходяща връзка, той имаше бъдеще като детектив. Приятен младеж, с добра мускулатура въпреки стройната фигура, с пригладена коса, с лице и държане на джентълмен, припрян, с пъргав ум и също толкова пъргави юмруци, изпълнен с жизнерадостен непукизъм, който много отиваше на годините му. Разбира се, беше крайно самонадеян и аз трябваше постоянно да го възпирам, но предпочитях да работя с него, отколкото с много от старите кримки, които познавах.

Половин час измина, без нещо да събуди интереса ми.

И тогава в кръчмата влезе едно съвсем младо момче – дребно, крещящо издокарано, с добре изгладени панталони, много лъснати обувки, нагло жълтеникаво лице и подчертано кривогледи очи. Същото момче бях видял да се шляе по Бродуей малко след като пречукаха Бино.

Облегнах се назад, за да се скрия зад широкополата шапка на някаква жена, и взех да наблюдавам младото арменче, което се промъкна покрай масите и се приближи до седналите в единия ъгъл трима мъже.

Подхвърли им небрежно десетина думи, премина на съседна маса, заета от чернокос мъж със сплескан нос, рече му нещо, високомерно се подмихва на въпросите му и си поръча пиене. Щом чашата му се изпразни, прекоси стаята, за да каже няколко думи на мършаво човече с вид на лешояд, и напусна заведението.

Аз го последвах, минах покрай масата, на която седеше Джак с дебелото момиче, и двамата си разменихме по един поглед. Когато излязох, арменчето бе изминало половин пряка. Джак Кунихан ме настигна и ме подмина. Подвикнах му с цигара в уста:

– Да имате кибрит, братко?

Докато палех с кибрита, който той ми подаде, изрекох иззад шепите си:

– Она с крещящите парцали – веднага след него. Аз ще те следвам. Не го познавам, но ако е очистил Бино, задето е говорил с мен, значи ме знае. Хайде, бързай!

Джак си прибра кибрита и тръгна след момчето. Дадох му предни-на и го последвах. Тогава се случи нещо интересно.

На улицата имаше сума ти народ, предимно мъже – някои вървяха, други се размотаваха по ъглите и пред будките за газирани напитки. Когато арменчето стигна ъгъла на една добре осветена пряка, към него се приближиха двама, казаха му нещо и леко се раздалечиха, та момчето да се окаже помежду им. То щеше да продължи, без да им обръща внимание, но единият протегна ръка и го спря. Другият размаха десния си юмрук под носа на младежа, така че никелираният бокс заблестя на светлината. Арменецът чевръсто се изплъзна изпод протегнатата ръка и заплашителния юмрук и прекоси уличката със спокойна крачка, без дори да погледне през рамо двамата мъже, които сега забързано скъсяваха дялящото ги разстояние.

Миг преди да се изравнят с него, те самите бяха настигнати от широкоплещест мъж с дълги ръце и телосложение на горилата, когото не бях забелязал. Всяка ръка докопа по един преследвач. Сграбчил ги за тила, той рязко ги откъсна от гърба на момчето, раздруса ги с такава сила, че шапките им паднаха на земята, дрънна черепите им един о друг с трясък, сякаш се счупи дръжка на метла, и помъкна отпуснатите им като парцали тела някъде встрани от уличното оживление. Докато всичко това ставаше, момчето продължи да си върви с пружинираща походка, без нито веднъж да се обърне назад.

Когато горилата се появи отново, зърнах лицето му на светлината на лампата – много мургаво, набраздено от бръчки, широко и плоско, а

челюстните мускули изпъкнаха силно като тумори под ушите му. Изплю се, повдигна си панталоните и тръгна подир момчето с бавна, напелена походка.

Арменчето влезе в кръчмата на Лару. Горилата го последва. Момчето излезе и спътникът му се заклати на двайсетина крачки зад него. Джак бе влязъл след тях в заведението, а аз останах отвън.

– Все така ли куриерствува? – попитах.

– Да. Каза нещо на петима клиенти. Как ти се струва телохранителят му, а?

– Нямам думи – съгласих се аз. – А ти внимавай да не попаднеш помежду им. Ако се разделят, аз поемам черепотрошача, а ти проследи малкия.

И отново последвахме дивеча. Обиколихме, кажи-речи, всички бърлоги на Сан Франциско – кабарета, евтини закусвални, билиардни зали, кръчми, долнопробни хотели, зали за комар и какво ли не. Малкият навсякъде намираше на кого да каже десетина думи, а между посещенията разговаряше с хора и по уличните ъгли.

Изгарях от желание да проследя някой от тези типове, но не ми се искаше да оставя Джак сам с момчето и телохранителя му – очевидно те двамата играеха съществена роля. А не можех да пусна Джак по петите на някой от онези, защото бе опасно да се навъртам около арменчето. Затова продължихме играта както я бяхме започнали и вървахме подир двойката от дупка на дупка, докато нощта бавно преминаваше в утро.

Малко след полунощ двамата излязоха от някакво хотелче на Кърни Стрийт и за пръв път тръгнаха един до друг по Грийн Стрийт, след което завиха на изток покрай Телеграф Хил. Извървах около половин пряка, изкачиха стъпалата на порутен пансион и изчезнаха вътре. Приближих се до ъгла, където бе спрял Джак Кунихан.

– Изглежда, си е свършил работата – предположих аз. – Иначе нямаше да бие отбой за охраната си. Ако до половин час нищо не се случи, ще си оберат крушите, а ти ще държиш къщата под око до сутринта.

След двацет минути горилата излезе и тръгна по улицата.

– Аз го поемам, а ти остана с другия – казах на Джак.

Моят човек направи двайсетина крачки и спря. Обърна се назад към къщата и вдигна глава към горните етажи. Чак тогава ние с Джак чухме какво го бе спряло. Там някъде крещеше човек. Като писък не беше кой знае какво. Дори сега, когато се усили, едва-едва го чувахме. Но в него, в този жалък виещ глас, се бе събрал всичкият ужас от смъртта. Чух как зъбите на Джак щракнаха. Жалките останки от собствената ми

чувствителност са покрити с биволска кожа, но въпреки това косата ми настръхна. Писькът бе тъй слаб за вложените в него чувства.

Черепотрошачът се размърда. Пет широки, плавни крачки го върнаха в къщата. Не докосна нито едно от шестте или седемте стъпала, които водеха към входната врата. От тротоара скочи направо във вестибула и никоя маймуна не би се сравнила с неговата бързина, лекота и безшумност. Минута, две, три... писъкът секна. Още три минути, и горилата отново излезе. Спря за миг, за да се изплюе и да си повдигне панталоните. Сетне бавно и наперено закричи по улицата.

– След него, Джак – наредих. – Аз ще видя момчето. Сега вече няма да ме познае.

Входната врата на пансиона беше не само отключена, но и широко разтворена. Влязох във вестибул, в дъното на който забелязах стълба, едва-едва осветена от лампа на горния етаж. Изкачих се и свих към предната част на къщата, откъдето долетя писъкът – или от този етаж, или от горния, третия. Вероятността горилата да е оставил вратата на стаята отключена бе твърде голяма, така както не си бе направил труда да затвори входната.

Нямах късмет с втория етаж, но третата дръжка, която натиснах предпазливо на по-горния, не запрях в ръката ми и леко открях вратата. Изчаках миг пред процепа, с наострени уши, но до слуха ми достигна само ритмично хъркане откъм дъното на коридора. Опрях длан на вратата и я отворих още една педя. Нито звук. Стаята беше непрогледно тъмна – като перспективите на честен политик. Плъзнах ръка от вътрешната страна на рамката, покрай тапета, напипах ключа и го щракнах. Двата глобуса в средата на тавана хвърлиха бледа жълтеникава светлина върху жалката стаичка и младото момче, проснато мъртво върху леглото.

Влязох, затворих и се приближих до него. Очите му бяха широко разтворени, изцъклени. Едното му слепоочие бе насинено. Гърлото му зееше алено, разпрано буквално от ухо до ухо. Около раната – там, където кръвта не бе оплескала тънкото му вратле, а тези места не бяха кой знае колко много – си личаха сини подутини. Явно е бил повален с удар в слепоочието и след това душен, докато горилата е преценил, че е вече мъртъв. Малкият обаче е дошъл на себе си – достатъчно, за да се развика, но не достатъчно, за да се въздържи от това. И онзи се бе върнал, за да довърши с нож започнатото. Трите кървави резки върху чаршафа показваха къде си бе избърсал ножа.

Подплатата на джобовите на момчето стърчеше навън.

Черепотрошачът ги бе обърнал. Пребърках дрехите му, но нямах късмет, както и очаквах – убиецът бе взел всичко. Стаята също не даде резултати – някоя и друга дреха, но иначе нищо, от което да изстискам сведения.

След като си пяхнах носа навсякъде, застанах наред стаята, почесах си брадичката и се замислих. Дъсченият под на коридора изскърца. Три крачки заднишком, и гумените подметки ме отнесоха в задушното дрешниче. Затворих вратата, като оставих само един-два сантиметра пролука.

Докато вадох пистолета от задния си джоб, на вратата се почука. След малко почукването се повтори и женски глас повика:

– Малкият! Ей, малкият!

И чуването, и гласът бяха съвсем тихи. Дръжката щракна. Вратата се отвори и в рамката ѝ се откри момичето с играещите очи, което Ейнджъл Грейс нарече Силвия Янт.

Очите ѝ престанаха да играят, щом се спряха на арменчето.

– Божичко! – ахна тя и изчезна.

Почти бях излязъл от дрешника, когато я чух да се връща на пръсти. Пяхнах се отново в дупката и зачаках, долепил око до процепа. Тя се върна с бърза стъпка, тихо затвори вратата и се наведе над мъртвото момче. Ръцете ѝ го заопипваха, забъркаха из джобовете, чиято подплата бях върнал на мястото ѝ.

– Ама че късмет! – изрече на глас и напусна стаята. Дадох ѝ достатъчно време, за да излезе на улицата.

Когато напуснах къщата, тя се беше запътила към Кърни Стрийт. Проследих я до Бродуей, оттам до кръчмата на Лару. Заведението беше пълно, около вратата бе същински мравуняк – постоянно някой влизаше или излизаше. Бях съвсем близо до нея, когато тя спря един келнер и го попита шепнешком, но достатъчно възбудено, за да чуя и аз:

– Тук ли е Рижия?

– Не е идвал тази вечер – поклати глава келнерът. Момичето излезе и затрака с точета към един хотел на Стоктън Стрийт.

Докато надничах през стъклото на вратата, тя отиде при дежурния на рецепцията и му каза нещо. Онзи поклати глава. Тя пак заговори и той ѝ подаде хартия и плик. Тя надраска нещо. Преди да изчезна, за да заема по-безопасна позиция, успях да видя в кое отделение бе поставен пликът.

От хотела момичето взе трамвай до ъгъла на Маркет и Пауъл Стрийт, тръгна по Пауъл към О'Фаръл Стрийт, където млад мъж с

охранено лице, сиво палто и сива шапка се отдели от бордюра, хвана я под ръка и я поведе към стоянката на такситата. Оставих ги да заминат, но си записах номера на колата – охраненият приличаше повече на клиент, отколкото на сподвижник.

Наближаваше два часът през нощта, когато се върнах на Маркет Стрийт и се качих в агенцията. Фиск, който дежури през нощта, ми докладва, че Джек Кунихан още не се бил обаждал. Нищо друго не се беше случило. Казах му да събуди някой от детективите и след десетина-петнайсет минути той успя да вдигне Мики Линан от леглото и да го докара до телефона.

– Добре ли ме чуваш, Мики? – попитах го аз. – Избрал съм ти прелестно ъгълче на една улица, където да прекараш остатъка от нощта. Така че увий си пеленките и припълзи насам.

В паузите между ръмженето и псувните успях да му съобщя името и адреса на хотела на Стоктън Стрийт, описах му О'Лиъри и му казах къде именно е била пхнатата бележката за него.

– Това може да не е редовното му свърталище – поясних, – но си заслужава да проверим. Ако попаднеш на следите му, гледай да не го изтървеш от поглед, преди да съм изпратил човек да те смени.

И побързах да затворя наред изблика от неприлични думи, предизвикан от последното оскърбление.

Съдебната палата беше оживена до краен предел, макар че никой още не бе правил опит да освободи затворниците от горния етаж, където се помещаваше предварителният арест. През няколко минути току водеха отвън свежи попълнения от съмнителни субекти. Навсякъде шареха цивилни и униформени ченгета. Полицейският отдел беше същински кошер.

Размених някои сведения с колегите и им разказах за арменчето. Тъкмо се събрахме групичка, която да навести тленните останки, когато вратата на шефския кабинет се отвори и лейтенант Дъф нахълта в стаята на дежурните.

– Але, оп! – рече той и насочи дебел пръст към О'Гар, Тъли, Рийчър, Хънт и моя милост. – На Филмор ви чака нещо интересно.

Последвахме го към чакащия навън автомобил.

Сивата дървена къща на Филмор Стрийт, пред която спряхме, се оказва крайната ни цел. Отпред се беше насъбрала тълпа и зяпаше къщата. Имаше спряла и полицейска камионетка, а полицейски униформи се

виждаха на всяка крачка.

Един ефрейтор с червеникави мустаци поздрави Дъф и ни поведе към къщата, като пътьом обясняваше:

– Съседите се обадиха да се оплачат от данданията, а като пристигнахме, какво да видим – вече няма кой та вдига шум.

Къщата съдържаше общо четиринайсет трупа.

Единайсет бяха отровени – свръхдоза приспивателно в чашите с алкохол, както поясни лекарят. Останалите трима се оказаха застреляни – на различни разстояния един от друг, покрай стената. Явно всички са били вдигнали наздравица – с капките в чашите, – а онези, които не са отпили – било поради въздържателство или вродена подозрителност, – са били пречукани, когато са се опитвали да го духнат.

Самоличността на труповете ни даде известна представа за естеството на наздравицата. До един бяха гангстери и бяха пили отровата си, поздравявайки се за днешния обир.

Тогава още не познавахме всички, а само някои от умрелите, но покъсно от архивите научихме имената и на останалите. Пълният списък представляваше нещо като „Кой какъв е в престъпния свят“.

Присъстваха: Отрока Туй-Онуи, който само преди два месеца бе избягал от Левънуърт³; Лъскавия Холмс; Снохоумиш Шайти, за когото знаехме, че е паднал геройски във Франция през 1919-а; Лосанджелец Слим от Денвър – както винаги без чорапи и долно бельо, но затова пък с по една банкнота от хиляда долара, защита към подплънките на самото; Джиручи Паяка – с тънка желязна ризница под ризата и белег от косите до брадичката, където брат му го бе разпрал преди години; Стария Пийт Превъзходния, който някога е бил конгресмен; Воджан Негъра, който бе спечелил в Чикаго сто седемдесет и пет хиляди долара при една-единствена игра на зарове – на три места по тялото му имаше татуирано „Абракадабра“; Малкия МакКой Азбуката; Том Брукс, зетят на Азбуката, който бе изобретил ричмондската мошеническа лотария и с печалбата си бе купил три хотела; Рижия Къдъхи, който нападна и обрaccia влак през 1924-та; Дени Бърк; МакГоникъл Бика, все още бледолик след петнайсетте години, прекарани в пандиза; Тоби Ушите, съдружникът на Бика, който обичаше да се хвали, че задигнал портфейла на президента Уилсън⁴ по време на театрално представление; и Пади Мексиканеца.

3. Град в шаи Канзас, където има голям затвор. – Б. пр.

4. Удроу Уилсън (1856–1924) – президент на САЩ от 1913 до 1921 г. – Б. пр.

Дъф ги огледа и подсвирна.

– Още два-три такива номера – рече, – и ще останем без работа. Няма да има от кого да защищаваме данъкоплатците.

– Радвам се, че тази работа ти харесва – обадох се. – Лично аз за нищо на света не бих се съгласил през следващите няколко дни да бъда тукашен полицаи.

– Защо, ако смея да попитам?

– Ами я погледни – виждал ли си по-сериозна двойна игра? Нашето мирно градче гъмжи в този момент от лоши момчета, които чакат тези трупове да им занесат техния дял от плячката. Какво ще стане според теб, когато се разбере, че няма да получат нито цент? Ще имаш над сто главорези, чиято единствена грижа ще бъде да си набавят парички за билет. Ще имаш по три обира между всеки две преки и по един нападнат и ограбен гражданин на всеки ъгъл. Така че господ да ти е на помощ, синко, бая пот ще пролещ, за да си изработиш заплатата.

Дъф сви рамене и прекрачи труповете, за да се добере до телефона. Когато свърши да говори, позвъних в агенцията.

– Джек Кунихан се обади преди има-няма две минути – осведоми ме Фиск – и ми даде един адрес на Арми Стрийт. Каза, че оставил там хората си в приятна компания.

Обадох се за такси и рекох на Дъф:

– Ще ида да проверя една работа. Ако си заслужава, ще ти звънна тук. Ще ме изчакаш ли?

– Стига да не се бавиш много.

Освободих таксито на две преки от адреса, който Фиск ми беше дал, и тръгнах по Арми Стрийт. Открих Джек Кунихан закотвен на един тъмен ъгъл.

– Лоши новини – посрещна ме той. – Докато ти се обаждах от закусвалнята ей там отсреща, някои от хората ми го духнаха.

– Ами? Разказвай подред.

– След като горилата тръгна от Грийн Стрийт, отиде в някаква къща на Филмор...

– Кой номер?

Номерът се оказа на касапницата, откъдето идвах.

– През следващите десет-петнайсет минути вътре влязоха още сума ти хора. Повечето пеша, сами или на двойки. Сетне пристигнаха едновременно две коли с общо девет души – специално ги брoих. Влязоха вътре, а колите оставиха отпред. След малко се зададе празно такси и аз го спрях – в случай, че моят човек не си тръгне пеша.

Около половин час измина, без нищо да се случи. Сетне изведнъж къщата се вдигна с краката нагоре – писъци и стрелба. Целият квартал се събуди. След като данданията престана, от къщата изтичаха десет души – пак ги броих, – метнаха се по колите и отпрашиха. Моят човек беше сред тях.

Ние с връното ми такси препуснахме подире им и те ни докараха тук. Влязоха в онази къща – едната кола е още отпред. След около половин час реших, че ще е най-добре да докладвам в агенцията, оставих таксито на ъгъла, където броячът още се върти за сметка на клиента, и се обадох на Фиск. Когато се върнах, едната кола я нямаше и което е най-лошото, не знам кой е заминал с нея. Голям съм некадърник!

– Така си е. Трябваше да вземеш и колите със себе си в телефонната будка. Дръж под око втората, докато аз извикам отбора юнаци.

Отидох до закусвалнята, звъннах на Дъф, казах му къде се намирам и добавих:

– Ако домъкнеш главорезите си, може да изкяриш нещо. Две коли народ от гостувалите на Филмор Стрийт, които не заварихме там, са пристигнали тук и ако не се мотае, може да спипате част от тях.

Дъф домъкна четиримата си детективи и десетина униформени полицаи. Нападнахме къщата едновременно откъм гърба и отпред. Не си губихме времето да натискаме звънеца. Просто разбихме вратите и нахлухме. Вътре беше непрогледна тъмнина до момента, в който запалихме фенерчетата си. Не срещнахме съпротива. При нормални обстоятелства шестимата, които заварихме вътре, доста биха ни повредили здравето, въпреки численото ни превъзходство. Но бяха твърде мъртви за целта.

Спогледахме се със зинала уста.

– Започва да ми става скучно – оплака се Дъф и отхапа парче тютюн от пресован калъп. – Все едно и също, писна ми да влизам в стаи, претъркани с избити главорези.

Списъкът не бе многоброен като предишния, но затова пък имената бяха от по-едър калибър: Треперещото Хлапе – никой вече нямаше да получи възнагражденията, обещани за главата му; Дарби МакЛоклин, чиито очила с кокалени рамки се бяха изкривили на носа му, а по пръстите и вратовръзката му имаше диаманти за десетина хиляди долара; Щастливия Джим Хакър; Мар Магарето – последният от кривокраките маровци, баща и петима синове, до един убийци; Солда Сладура – най-силният мъж в престъпния свят, избягал веднъж заедно с двете ченгета, прикрепени към безелниците му; и Смит Пияндето – който през 1916-а уби в Чикаго Рийд Левака, – с броница, намотана около лявата му

китка.

Никаква джентълменска отрова – тези момчета бяха пометени от едрокалибрена пушка, снабдена със саморъчно изработен, но ефикасен заглушител. Пушката беше захвърлена върху кухненската маса. Между трапезарията и кухнята имаше врата. Точно срещу нея зееше широко разтворен двоен портал, от който се влизаше в стаята, където намерихме мъртвите обирджии. Всички бяха до стената и съдейки от позите им, били са строени специално за да бъдат избити.

Сивите тапети бяха изплескани с кръв, тук-таме имаше по някоя дупка – където куршумът бе минал през цялото тяло. Младите очи на Джак Кунихан откриха върху тапета едно петно, което не бе случайно. Беше досами пода, до Треперещото Хлапе, чиято дясна ръка също бе оплескана с кръв. Преди да умре, бе успял да напише нещо на стената – със собствената си и на Сладура кръв. Думите не бяха изписани равномерно, личеше си къде е трябвало пак да топи пръстите си в кръвта, а и самите букви бяха разкривени и неравни, явно ги бе писал в тъмното.

Като запълнихме липсващото, пренебрегнахме краснописа и се водехме от предположения, когато нямаше какво друго да ни напътствува, успяхме да разчетем две думи: Голямата Флора.

– Нищо не ми говори – рече Дъф, – но все пак е име, и тъй като повечето имена, които знаехме, са вече на мъртвци, време е да прибавим нещо ново към списъка.

– Как ви се струва? – попита О'Гар, остроглавия сержант от отдела за убийства, който оглеждаше телата. – Приятелчетата са им скроили шапките, строили са ги покрай стената и са ги опаткали с пушката, дето е в кухнята: бум-бум-бум!

– На такова изглежда – съгласихме се останалите.

– От Филмор Стрийт са пристигнали десет души – додадох аз. – Шестима са останали тук. Четирима са продължили някъде другаде, където една част ще откаже да дели с останалите. От нас се иска само да следваме труповете от къща на къща – докато остане само един човек, който услужливо да се самопречука и да ни остави плячката, както си е била пакетирана от банките. Надявам се, момчета, че няма да стоите будни цяла нощ, за да откриете този, последния. Хайде, Джак, да вървим да се наспинкаме.

Беше точно пет сутринта, когато се вмъкнах между чаршафите. Бях заспал, преди да съм издишал последния дим от фатимата, която изпафках за лека нощ. В пет и четвърт ме събуди телефонът. Беше Фиск.

– Обади се Мики Линан, че Рижия О'Лиъри се е върнал преди половин час в курника си.

– Приберете го – наредих аз и в пет и седемнайсет отново спях.

С помощта на будилника се излюпих в девет, закусих и отидох в полицейския отдел да видя какво са постигнали с Рижия. Общо взето, нищо.

– Блокирахме – оплака се капитанът. – Има си алиби и за часовете на обира, и за снощи. Дори не можем да го задържим по обвинение в скитничество – честно си печели прехраната. Продава Универсалния енциклопедичен речник на Хъмпърдикъл или нещо от този род. Хванал се е да ги разнася от врата на врата един ден преди големия удар и докато операцията се е провеждала, той е звънял на хората и ги е навивал да си купят проклетите му книжлета. Или поне има трима свидетели, които го твърдят. Снощи от единайсет до четири и половина сутринта е играл карти в някакъв хотел и пак има свидетели. Не открихме нищо нито у него, нито в стаята му.

Обадих се от телефона на капитана в дома на Джак Кунихан.

– Можеш ли да разпознаеш някого от хората, които си видял снощи в колите? – попитах аз, щом успях да го измъкна от леглото.

– Не. Беше тъмно, а и те се движеха прекалено бързо. Едвам различавах моя човек.

– Значи не може, а? – огорчи се капитанът. – Е, имам право да го задържа едно денонощие без официално обвинение, но ако не изровите нищо, ще трябва да го пусна.

– Защо не го пуснете още сега? – предложих аз, след като мислих няколко минути и изпуших една цигара. – Застраховал се е с достатъчно алибита, така че няма основания да се крие от нас. Ще го оставим цял ден на мира, ще му дадем достатъчно време, за да се увери, че не го следим, а довечера ще се лепнем за него като лейкопласт. Някакви сведения за Голямата Флора?

– Не. Убитото хлапе на Грийн Стрийт се казва Бърни Бърнхеймър, по прякор Малкия Моца. Предполагам, че е бил джебчия – поне се е движел сред джебчии, – но не особено...

Телефонът го прекъсна.

– Ало? Да. Един момент – рече той в слушалката и ми я подаде през бюрото.

– На телефона е Грейс Кардиган – обади се женски глас. – Звъних в агенцията и ми казаха къде да ви намеря. Трябва да говоря с вас. Можете ли още сега?

– Къде се намирате?

– В телефонната централа на Пауъл Стрийт.

– След четвърт час съм там.

Обадох се в агенцията, накарах да повикат Дик Фоули и го помолих да се срещнем незабавно на ъгъла на Елис и Маркет Стрийт. Върнах слушалката на капитана, подхвърлих му едно „до скоро виждане“ и се запътих към центъра на града.

Дик Фоули вече ме чакаше на ъгъла. Беше дребен, мургав канадец, близо метър и петдесет висок въпреки обувките си с висока подметка, тежаш под четирийсет и пет кило, лаконичен като шотландска телеграма, но способен да проследи капка морска вода от Златната Врата до Хонконг, без нито за миг да я изпусне от очи.

– Познаваш ли Ейнджъл Грейс Кардиган? – попитах го аз.

Той си спести „не“-го, като поклати глава.

– Ще се срещна с нея в телефонната централа. Щом свърша, тръгваш подире ѝ и не се отлепваш от нея. Умна е и ще провери дали не я следят, така че работата ти няма да е от най-лесните, но виж какво можеш да направиш.

Устата на Дик поувисна презрително и той бе обхванат от извънредно рядък изблик на многословие:

– Пишат ли се трудни, значи са лесни.

И се помъкна след мен към централата. Ейнджъл Грейс ме чакаше на вратата. Лицето ѝ беше по-нацупено от всеки друг път, а поради това и не особено привлекателно, като изключим зелените ѝ очи, които бяха твърде слънчеви, за да изглеждат намусени. В ръката си държеше свит на тръба вестник. Нито проговори, нито се усмихна, нито дори ми кимна.

– Да отидем в бара на Чарли, където ще можем да си поговорим – предложих аз и я поведох в обратна посока покрай Дик Фоули.

Не отрони нито дума, докато не се настанихме един срещу друг в сепарето на бар-ресторанта и не дадох поръчката на келнера. Тогава чак разгъна с трепереща ръка вестника.

– Вярно ли е? – попита.

Погледнах къде сочи пръстът ѝ – репортаж за намереното на Филмор Стрийт и Арми Стрийт, но твърде лаконичен. От пръв поглед видях, че не се споменават имена и че полицията е работила доста добре с

цензурната ножица. Докато се преструвах, че чета, се питах дали имам сметка да кажа на момичето, че написаното не е вярно. Не видях обаче каква ще е ползата, така че спестих на безсмъртната си душа една лъжа.

– Кажи-речи, вярно – признах.

– Вие бяхте ли там? – Тя бутна вестника от масата на пода и се наклони към мен.

– Да, заедно с полицията.

– Беше ли... – Гласът ѝ прегракна и заглъхна. Белите ѝ пръсти се заеха да мачкат и сучат покривката. Изкашля се. – Кой беше... – Друго не можа да издума.

Пауза. Аз чаках. Тя сведе очи, но не преди да видя как водата гаси огъня в тях. По време на паузата се появи келнерът, сервира поръчаното и пак изчезна.

– Знаете какво искам да ви попитам – произнесе след малко с тих, сподавен глас. – Беше ли? Той беше ли? Кажете ми, за бога!

Претеглих на везните лъжата и истината. Истината пак излезе победител.

– Пади Мексиканеца беше сред убитите... застрелян... в къщата на Филмор Стрийт – казах.

Зениците на очите ѝ се свиха като връхчета на карфици, отново се разшириха и почти закриха зелените ириса. Не издаде никакъв звук. Лицето ѝ беше безизразно. Взе вилицата и поднесе към устата си част от салатата. После още една вилица. Пресегнах се през масата и я взех от ръката ѝ.

– Само си цапаш полата – изръмжах. – За да се храниш, трябва поне да отвориш уста.

Ейнджъл Грейс протегна ръце през масата, сграбчи моята и я стисна, а пръстите ѝ така подскачаха и трепереха, че ноктите ѝ ме издраскаха.

– Да не ме лъжете?! – почти извика, или по-скоро изхълца. – Вие сте свестен! Миналия път във Филадельфия се отнесохте като човек с мен. Пади все повтаряше, че вие сте единственото свястно ченге! Нали не ми погаждате номер?

– Казах самата истина – уверих я аз. – Толкова много ли значеше Пади за теб?

Тя кимна унесено, стегна се, сетне се отпусна в стола си и като че изпадна в транс.

– Винаги можеш да си отмъстиш – обадих се аз.

– Искате да кажете...

– Разприказвай се.

Тя дълго време ме гледа втренчено, с празен поглед, сякаш се опитваше да проумее какво съм казал. Отговора прочетох в очите ѝ, преди да го е изрекла.

– Ако знаете как ми се иска! Но аз съм дъщеря на Джон Кардиган Фалшификатора. Не е в кръвта ми да предам някой от своите. Вие сте от другата страна на закона. Не мога да прескоча оградата. А как ми се иска! Но кръвта ми е изцяло кардигановска. Ще се моля и ще се надявам всяка минута да ги спипате и пречукате, но...

– Ах, какви благородни чувства – присмях се аз. – За кого се мислиш – за Жана д'Арк? Брат ти Франк щеше ли да е накиснат сега, ако партньорът му Джони Водопроводчика не го беше издал за номера при Големите водопади? Я ела на себе си, момичето ми! Ти си крадла сред крадците и на онези от вас, които не играят двойна игра, рано или късно им виждат сметката. Кой пречука Пади Мексиканеца? Другарчетата му! Но ти в никой случай недей да им го връщаш, защото няма да е колeгиално. Боже господи!

Речта ми само съгъсти намусените краски на лицето ѝ.

– Ще си го върна – каза. Но не мога да се разприказвам, просто не мога. Ако бяхте от нашите, щях да... но както и да е, ще потърся помощ от моята страна на оградата. И не настоявайте повече, моля ви. Знам какво ви е, но... бихте ли ми казали, кой освен... кой друг... кой още беше в онази къща?

– Да, разбира се! – изръмжах сърдито. – Всичко ще ти кажа. Ще се оставя да ме издоиш докрай. Но ти внимавай да не изтървеш нещо, без да искаш, защото, току-виж, се оказало в разрез с етиката на високопочтената ти професия!

Тъй като беше жена, все едно, че нищо не бях казал. Само повтори:

– Кой още?

– Няма да мине. Но ето какво ще направя – ще ти кажа имената на двама, които не бяха там: Голямата Флора и Рижия О'Лиъри.

От замаяния ѝ вид не остана и следа. Заопипва лицето ми с потъмнели от ярост зелени очи.

– А Ванс Стридата? – попита.

– Ти как мислиш? – отвърнах с въпрос.

Продължи да изучава лицето ми, сетне стана.

– Благодаря, че ми казахте и че се срещнахте с мен. Надявам се от все сърце, че ще победите.

И тя излезе, за да бъде проследена от Дик Фоули. А аз обядвах.

В четири часа същия следобед двамата с Джек Кунихан спряхме ветрия под наем автомобил пред входа на хотел „Стоктън“.

– С полицията е на чисто, така че няма причини да си е сменил квартирата – обясних на Джек. – Обаче не ми се рискува с персонала на хотела, защото не ги познавам. Но ако по мръкнало още не е излязъл, ще трябва да влезем вътре и да разпитаме.

И ние се заехме да пушим, да правим предположения кой ще е следващият шампион тежка категория, къде може да се намери хубав джин и какво трябва да се прави с него, обсъдихме несправедливостта на новата наредба на агенцията, която гласеше, че с цел икономии Оукланд⁵ е включен в рамките на града, и други крайно интересни теми, които ни убиха времето от четири до девет и десет.

В девет и десет от хотела излезе Рижия О'Лиъри.

– Има господ – измърмори Джек, докато изскачаше от колата да се поразтъпче, а аз палех мотора.

Огненоглавият великан не ни отведе кой знае колко надалеч. Поголна го входната врата на Лару. Докато намеря къде да паркирам, и Рижия, и Джек се бяха настанили в заведението. Масата на моя колега бе досами дансинга. О'Лиъри се бе разположил в отсрещния край до стената, в ъгъла. Тъкмо когато влизах, двама руси дебеланковци – мъж и жена – освободиха една маса в същия ъгъл и аз склоних келнера, който ме бе повел нанякъде, да ми даде именно нея.

Лицето на Рижия беше извърнато от мен на три четвърти. Наблюдаваше входната врата с напрегнатост, която разцъфна в щастие, когато на прага се появи едно момиче: същото, което Ейнджъл Грейс бе нарекла Нанси Риган. Вече споменах, че беше приятно момиче. И не бях излъгал. А кокетната синя шапчица, която криеше всичката ѝ коса, с нищо не разваляше приятното впечатление.

Червенокосият скочи на крака, бутна келнера и двама посетители и хукна да я посрещне. Като награда за устрема си получи куп псувни, които изобщо не чу, и една синеока, белозъба усмивка, която беше... ами, приятна. Доведе я до масата си и я настани в стола срещу мен, а той седна с лице към нея.

Гласът му беше гърлен баритон и наострените ми уши не различаваха думите. Обаче не млъкваше, все ѝ разправяше нещо, а на нея това като че ли ѝ харесваше.

5. Град, разположен в залива на Сан Франциско. – Б. пр.

– Рижи, миличък, не бива – чух я да казва по едно време.

Гласът ѝ... не че не знам други думи, но нека се придържаме към тази – беше приятен. Но освен това беше и изискан. Това гангстерско маце или бе започнало добре живота си, или бе изучило добре номерата. От време на време, когато оркестърът спираше да цепя въздуха, долавях по някоя дума от разговора им, но единственото, което можах да разбера, бе, че нямат нищо против един друг.

Когато тя влезе, заведението беше почти празно. Към десет часа се понапълни, а десет е твърде рано за клиентите на Лару. Започнах да разсредоточавам вниманието, което обръщах на момичето на Рижия, макар да бе много приятно, и взех да го насочвам към съседите си. Направи ми впечатление, че жените бяха твърде малобройни. Като се огледах по-добре, установих, че всъщност жени почти нямаше. Мъже – с плъши лица, с остри лица, с квадратни ченета, с отпуснати брадички, бледи, хилави, странно изглеждащи, с вид на закоравели типове, с вид на случайни посетители, къде по двама на маса, къде по четирима, някои тъкмо влизаха... но не и жени.

Клиентите разговаряха помежду си, но сякаш не се интересуваха много от казаното. Оглеждаха нехайно заведението и очите им се изпразваха от съдържание, когато спираха на О'Лиъри. А нехайните им, скучаещи погледи неизменно се спираха за малко на Рижия.

Върнах вниманието си към О'Лиъри и Нанси Риган. Той се бе поизправил в стола, но някак си гъвкаво, небрежно, и макар раменете му да се бяха привели, в позата му нямаше нищо сковано. Тя му рече нещо. Той се изсмя и обърна лице към залата, сякаш се смееше не само на думите ѝ, но и на всички тези мъже, дето седяха и дебнеха. Смехът му беше сърдечен, младежки и безгрижен.

Момичето сякаш се изненада за миг – като че ли нещо в смеха му го озадачи. После продължи да говори. Разбрах, че си няма представа от взривоопасността на положението. А О'Лиъри си даваше много добре сметка. Всеки сантиметър от тялото му, всеки негов жест казваше: „Аз съм голям, силен, млад, суров и риж. Щом решите, че сте готови, момчета, аз съм насреща!“

Времето минаваше. Няколко двойки танцуваха. Жан Лару обикаляше наоколо, а кръглото му лице бе помръкнало от тревога. Заведението му беше фразкано с клиенти, но на него му се искаше да е празно.

Към единайсет се надигнах и магнах на Джак Кунихан. Той се приближи, ръкува се с мен, разменихме си по една-две стандартни фрази на учтивост и той седна на моята маса.

– Какво става? – Думите му бяха прикрити от грохота на оркестъра. – Не всичко ми е ясно, но във въздуха витае нещо. Или може би съм станал истеричен?

– Ей сега ще истерясаш. Вълците се събират на глутници, а Рижия О'Лиъри е агнето. За предпочитане е някое по-крехко, разбира се, но тези типове са участвували в обира на две банки, а в деня на заплатата пликът се е оказал празен, че и плик дори е нямало. Плъзнала е мълва, че Рижия може би знае нещо. Затова е цялата тази работа. Сега изчакват – може би някой трябва да дойде или просто искат да се накъркат достатъчно.

– А ние сме седнали тук, защото това е най-близката маса до мишената, когато се разхвърчат куршумите? – попита Джак. – Дай да се преместим на масата на Рижия. Там ще сме още по-близо, а и момичето ми харесва.

– Обуздай нетърпението си, ще успееш да се позабавляваш – обещах му аз. – Нямаме никаква сметка да пречукат О'Лиъри. Ако започнат да се пазарят с него по джентълменски, ние ще си траем. Но ако започнат да го замерят с туй-онуй, веднага се хвърляме да отърваваме и двамата.

– Смели думи, момчето ми! – Той се усмихна широко, но устните му побеляха. – Ще споделиш ли с мен някакви подробности, или просто ще се приближим до тях и ще ги отървем простичко, без да се набиваме на очи?

– Виждаш ли вратата зад гърба ми вдясно? Като започне патакютата, аз ще се промъкна и ще я отворя. Ти дръж средната линия. Щом извикам, започваш да помагаш на Рижия да си пробие път към вратата.

– Ясно. – Той огледа насъбралите се главорези, облиза устни и свали очи към ръката си, която държеше цигара – ръката му трепереше. – Надявам се, че няма да ме вземеш за страхопъзльо – додаде. – Но не съм стар и опитен убиец като теб. Очертаващата се касапница предизвиква в мен някаква реакция.

– Реакция – дрън-дрън! Просто си умираш от шубе. Но внимавай, без глупости! Ако се опиташ да превърнеш всичко във водевил, ще унищожа и малкото, което бандитите оставят от теб. Ще правиш само каквото ти се каже. Ако ти хрумнат гениални идеи, запомни ги, за да ги споделиш с мен след това.

– Ще се държа безупречно – увери ме той.

Наближаваше полунощ, когато вълците дочакаха онова, което дебнеха. И последната следа от престорено безразличие изчезна от лицата, които постепенно ставаха все по-напрегнати. Столове и крака застъргаха по пода, когато мъжете се заотдръпваха назад. Мускулите се стегнаха и телата се подготвиха да влязат в действие. Езиците заоблизваха устните, очите се впериха съсредоточено във вратата.

В заведението влизаше Ванс Стридата. Беше сам; кимна на някои познати, понесъл грациозно високото си тяло, с гъвкава стъпка, с добре скроен костюм. Самоуверена усмивка цъфтеше по острите черти на лицето му. Влезе, без да бърза, и незабавно се запъти към масата на Рижия. Не виждах лицето на червенокосия великан, но мускулите на врата му се напрегнаха. Момичето се усмихна сърдечно на Ванс и му подаде ръка. Направи го ужасно естествено. Явно нищо не знаеше.

Ванс прехвърли усмивката си от Нанси Риган към Рижия – както котката би се усмихнала на мишката.

– Как вървят работите, Рижии? – попита.

– На мен ми харесва, както вървят – предизвикателно отвърна О'Лиъри.

Оркестърът бе млъкнал. Лару, застанал при входната врата, бърбеше чело с носната си кърпа. На масата вдясно от мен един бабаит с гръден кош като варел и счупен нос, издокаран в костюм на много широки райета, дишаше тежко през златните си зъби, вперил воднисти очи в О'Лиъри, Ванс и Нанси. Той с нищо не се набиваше на очи – залата бе препълнена с такива като него, заели същата поза.

Ванс Стридата се извърна и викна на келнера:

– Донеси ми един стол!

Столтът бе донесен и поставен откъм свободната страна на масата, с лице към стената. Ванс седна, отпусна се назад, небрежно наклонен към Рижия, праметнал лява ръка през облегалката, със запалена цигара в дясната.

– Е, Рижии – рече, след като се настани по този начин, – имаш ли да ми кажеш нещо?

Гласът му беше благ, но достатъчно висок, за да го чуят на съседните маси.

– Нито дума. – Рижия не си направи труда да вмъкне в гласа си фалшиви нотки на дружелюбие или предпазливост.

– Как, нима няма да ме метнеш нещо? – Тънкоустата усмивка на Стридата се разпротря по лицето му, в тъмните му очи блесна весела, но неприятна искрица. – Никой нищо ли не ти е предал за мен?

– Не – натърти Рижия.

– Божичко! – възкликна Ванс, усмивката в очите и върху устата стана по-изявена и по-неприятна. – Каква неблагодарност! А ще ми помогнеш ли да си получа спечеленото, Рижи?

– Не.

Червенокосият направо ми лазеше по нервите – идеше ми да го пусна сам да се оправя при изригването на бурята. Какво му струваше да измисли някакъв начин да се измъкне, да съчини някаква история, на която Стридата почти да се хване? Но не! Той така по детински се гордееше с бандитската си закоравялост, че трябваше да я демонстрира в момент, когато нуждата зовеше да поразмърда мозъка си. Ако на карта бе поставено само неговото туловище, иди-дойди. Но защо трябваше и нас с Джак да ни потрошат. А този снажен тъпанар бе твърде ценен, за да го оставим на произвола на съдбата. И сега щяха да ни разпердушният, за да го отървем от наградата за собствената му идиотщина. Каква въпиеша несправедливост!

– Очаквам да получа много пари, Рижи – мързеливо, насмешливо произнесе Стридата. – Имам голяма нужда от тях. – Той дръпна от цигарата си, старателно издуха дима в лицето на Рижия и продължи провлачено: – Знаеш ли например, че в перачницата искат двайсет и шест цента, за да ми изперат една пижама? Така че ми трябват пари.

– Ами спи по бельо – посъветва го О'Лиъри. Ванс се засмя. Нанси Риган се усмихна, но като замаяна. Тя, изглежда, не разбираше какво става, но вече си даваше сметка, че нещо не е наред.

О'Лиъри се наведе напред и заговори натъртено, достатъчно високо, за да го чуят всички желаещи:

– Ванс, нищо нямам да ти давам – нито сега, нито когато и да било. Това се отнася и за всички останали. Ако ти или някой от тях смята, че му дължа нещо, опитайте се да си го вземете. Върви по дяволите, Ванс! Ако не ти харесва – имаш приятелчета тук, повикай ги на помощ!

Божичко, какъв невиджан млад идиот! Дайте му линейка – друго не му вършело работа! Че и мен да откарат с нея.

Ванс се ухили злобно, очите му забляскаха, впити в лицето на Рижия.

– Това би ти допаднало, нали, Рижи? О'Лиъри сви едрите си рамене.

– Нямам нищо против едно сбиване – призна той. – Само че преди това искам да измъкна Нанси. – Той се обърна към нея: – Най-добре си върви, мила. Ще бъда доста зает.

Тя понечи да каже нещо, но Ванс я заговори. Подхвърляше думите небрежно и не се противопостави на предложението на Рижиа тя да напусне залата. Същността на изказването му се свеждаше до това колко щяла да бъде самотна без Рижиа. Обаче задълба твърде навътре в интимните подробности на тази самота.

Дясната ръка на О'Лиъри лежеше отпуснато върху масата. Изведнъж подскочи към устата на Ванс. И като я стигна, беше свита в юмрук. Трудно е да нанесеш подобен удар. Тялото не му дава нужното ускорение. Трябва да разчиташ изцяло на мускулите на ръката, и то не на най-главните. И въпреки това Ванс Стридата бе изхвърлен от стола си и метнат на съседната маса.

Столовете в заведението се изпразниха. Пата-кютата започна.

– На крак! – изръмжах на Джак Кунихан и като се стараех да излеждам като притеснен дребен шишко, какъвто си бях, хукнах към задната врата, изпреварвайки няколко мъже, които все още не се движеха достатъчно бързо към Рижиа О'Лиъри. Изглежда, наистина съм приличал на жалко човече, чиято единствена грижа е да избегне неприятностите, защото никой не ме спря. Успях да стигна вратата, преди глутницата да се нахвърли върху Рижиа. Вратата беше затворена, но не и заключена. Залепих се с гръб към нея, стиснал гумена палка в дясната ръка и пистолет в лявата. Пред мен имаше мъже, но всички ме бяха загърбили.

О'Лиъри се извисяваше пред масата си, а суровото му червендалесто лице изразяваше невиджано предизвикателство; полюляваше се леко от пръсти на пети. Джак Кунихан стоеше между нас с лице към мен, с нервно ухилена уста и танцуващи от удоволствие очи. Ванс Стридата бе успял да се изправи на крака. От тънките му устни се стичаше кръв. Очите му бяха леденостудени. Те оглеждаха Рижиа делово, също като дървар, който преценява кое дърво да отсече. Хората на Ванс не откъсваха погледи от него.

– Рижи! – изревах в настъпилата тишина. – Насам, Рижи!

Всички лица в заведението – трябва да бяха няколко милиона – се обърнаха към мен.

– Хайде, Рижи! – извика и Джак Кунихан, направи крачка напред и измъкна пищова си.

Ръката на Ванс Стридата се стрелна към пазухата му. Пистолетът на Джак стреля по него. Но Стридата се хвърли на пода, преди момчето да успее да натисне спусъка. Джак не улучи, но и Стридата не успя да измъкне навреме пищова си.

Рижия сграбчи момичето с лявата си ръка. В десния му юмрук цъфна огромен автоматичен пистолет. Повече не му обърнах внимание. Бях твърде зает.

Заведението се оказа фрашкано с оръжие – пистолети, ножове, гумени палки, боксове, столове, бутилки И всякакви убийствени инструменти. Повечето посетители се запътиха към мен, с оръжието си, разбираща се. Целта им бе да ме изтикат от вратата. Играта би допаднала на Рижия, но аз не бях огненоглав млад скандалджия като него. Наближавах четирийсетте и бях с десетина кила над нормата. Допаднаше ми спокойният живот, подобаващ на годините и теглото ми. Но за спокоен живот и дума не можеше да става.

Един кривоглед португалец замахна с нож и ми повреди вратовръзката. Фраснах го през ухото с дулото на пищова, преди да успее да се измъкне, и видях как ухото му почти се отлепи. Ухилено двайсетгодишно хлапе се хвърли към краката ми – явно беше тренирало ръгби. Усетих зъбите му в коляното си, което рязко вирнах; почувствах как се строшиха. Сипаничав мулат провря дуло на пищов през рамото на мъжа, застанал пред него. Гумената ми палка се стовари върху ръката на въпросния мъж. Той политна встрани в същия миг, в който мулатът натисна спусъка и отнесе половината му лице.

Аз стрелях общо два пъти – единия път, когато някой насочи пистолет на педя от стомаха ми, и втория път, когато забелязах, че някакъв тип е стъпил върху недалечна маса и се цели старателно в главата ми. А иначе пестях куршумите и действах главно с ръце и крака. Нощта едва настъпваше, а аз имах само дванайсет куршума – шест в цевта и шест в джоба си.

Голяма патаклама беше. Замах наляво, замах надясно, ритник, замах надясно, замах наляво, ритник. Никакво колебание, никакво търсене на мишени. Господ се грижеше винаги да има наблизко мутра за пищова или гумената ми палка, корем за ритника ми.

Долетя бутилка и ме улучи в челото. Шапката донякъде ме спаси, но ударът не ми се отрази добре. Политнах и вместо да счупя глава, строших нечий нос. Залата ми се стори задушна, непроветрена. Трябва да се направи забележка на Лару. Как ти се нрави това гумено чукване по темето, приятелче? Този серсем отляво много напире. Ще го прилъжа, като се наклоня надясно, за да фрасна мулата, а сетне ще използвам силата на отблъскването, за да го халосам. Не беше лошо. Но не мога да продължа така цяла нощ. Къде са Рижия и Джак? Да не би да стоят и да ми се радват?

Някой ме цапардоса с нещо по рамото – сигурно с пианото, съдейки по усещането. Не успях да се отдръпна. Втора бутилка отнесе шапката ми и част от скалпа. Рижия и Джак си пробиха път през тълпата, повлекли момичето помежду си.

Докато Джак промушваше Нанси през вратата, ние с Рижия си разчистихме малко пространство. Биваше го за тази работа. Не че го заряха, но му дадох възможност да потренира мускулите си.

– Готово! – извика Джак.

Ние с Рижия се метнахме през вратата и я треснахме след себе си. Дори заключена не би издържала.

О'Лиъри изстреля през дървенията три куршума, за да даде на онези материал за мислене, и побързахме да се оттеглим.

Намирахме се в тесен коридор, доста добре осветен, В другия край имаше заключена врата. Вдясно, по средата на коридора, зърнахме стълби за нагоре.

– Напред ли? – попита Джак, който ни водеше.

– Да – рече О'Лиъри.

– Не – отсякох аз. – Ванс сигурно е блокирал вече вратата, ако ченгетата не са успели да сторят това. Нагоре – към покрива!

Стигнахме стълбата. Вратата зад гърба ни рязко се разтвори. Лампата изгасна. Вратата в другия край на коридора също се отвори шумно. И през двете не проникна никаква светлина. Ванс едва ли би работил на тъмно. Явно Лару бе отвъртял бушоните с надеждата да спаси заведението си от пълна разруха.

Докато ние се изкачвахме пипнешком, долу в коридора вреше и кипеше. Прииждащите от задната врата се бяха смесили с преследвачите ни и разменяха удари, псувни, а от време на време и по някой изстрел. Господ сили да им дава! Ние се катерехме нагоре – Джак водеше, след него момичето, после аз и накрая О'Лиъри.

Джак галантно разчиташе пътните знаци и предупреждаваше Нанси:

– Внимавайте, тук има малка площадка... сега лек завой наляво... опрете ръка о стената и...

– Млъкни! – изръмжах аз. – По-добре я остави да падне, отколкото онези долу да ни надушат къде сме!

Стигнахме горния етаж. Непрогледен мрак. Сградата беше триетажна.

– Изгубих проклетите стълби! – оплака се Джак, Взехме да се бутаме в тъмнината и да търсим пипнешком стълбите, които трябваше да ни отведат на покрива. Не ги открихме. Суматохата долу позагълхна. Глазът на Ванс разясняваше на неговите хора, че се избиват едни други, и питаше къде сме отишли. Изглежда, никой не знаеше. Ние също.

– След мен – изръмжах и ги поведох по тъмния коридор към

дъното на къщата. – Все някъде трябва да отидем.

Долу все още беше шумно, но боят бе престанал.

Чуха се гласове, настояващи за светлина. Блъснах се в някаква врата в дъното на коридора и я отворих. Стая с два прозореца, през които проникваше слаба светлина от уличните лампи. След мрака на коридора ни се видя ярко осветена. Малкото ми паство ме последва и затворихме вратата.

Рижия прекоси стаята и провря глава през отворения прозорец.

– Гледа към задната уличка – прошепна. – Няма начин да се слезе, освен ако не скочим.

– Има ли хора? – попитах.

– Никого не виждам.

Огледах стаята: легло, два стола, скрин и маса.

– Ще изхвърлим масата през прозореца – рекох. – Ще я метнем колкото се може по-надалеч и ще се надяваме, че данданията ще ги подлъже натам, преди да са се сетили да надзърнат тук.

Рижия и момичето се уверяваха един друг, че нищо им няма. Той се откъсна от нея, за да ми помогне с масата. Вдигнахме я, уравничихме я, залюляхме я и я метнахме. Добре стана – разби се в стената на отсрещната сграда и падна с гръм и трясък в задния двор върху купчина ламарина или цяла батарея от боклукчийски кофи, но във всеки случай нещо, което вдигна разкошна дандания. Едва ли се бе чула на повече от две преки разстояние.

Отдръпнахме се от прозореца в момента, в който от задната врата на Лару изригна поток от мъже.

Момичето, след като не откри по Рижия никакви рани, се бе заело с Джек. Бузата му беше порязана. Нанси се засуети около него с носна кърпичка в ръка.

– Щом свършите с тази рана – уверяваше я Джек, – ще отида да си набавя още една.

– Ако приказвате, никога няма да свърша – само си мърдате бузата – отвърна момичето.

– Чудесно! – възкликна той. – Сан Франциско е вторият по големина град в Калифорния, а Сакраменто е столица на щата. Обичате ли географията? Да ви разкажа ли за остров Ява? Никога не съм бил там, но пия кафето им. Ако...

– Ама че сте глупав! – засмя се тя. – Ако не стоите мирен, няма да се занимавам с вас!

– Млъквам веднага – обеща той.

Всъщност тя само бършеше кръвта, а по-добре щеше да бъде, ако я оставеше да засъхне. След като привърши с тази напълно излишна хирургическа операция, свали ръка от бузата му и огледа гордо резултата, който изобщо липсваше. Щом ръката ѝ се изравни с устата му, Джак вирна глава и целуна връхчето на единия ѝ пръст.

– Стига глупости! – сгълча го тя и си дръпна ръката.

– Престани веднага – изръмжа О'Лиъри – или ще ти спракам главата!

– Затваряй си устата! – рече Джак Кунихан.

– Рижи! – извика момичето, но твърде късно. Дясната ръка на О'Лиъри вече бе замахнала. Ударът улучи Джак по носа и го стовари безчувствен на пода. Рижият великан се извъртя на пети и ме загледа отгоре-надолу:

– Нещо да ми кажеш?

Усмихнах се първо надолу, към Джак, сетне нагоре, към О'Лиъри.

– Срамувам се за него – рекох. – Да допусне да го събори един професионален боксьор, и то с дясно кроше!

– Искаш ли и ти?

– Рижи! Рижи! – молеше го момичето, но никой не му обръщаше внимание.

– Само ако крошетото е дясно – отвърнах аз.

– Дясно ще е – обеща Рижия и замахна.

Аз демонстрирах класа, като финтирах ловко и опрях пръст в брадичката му.

– Така можеше и с лявата – казах.

– Ами? Ето с лявата.

Успях отново да се измъкна, като го сграбчих за ръката и я извих зад гърба си. Но с това акробатичният ми запас се изчерпа. Изглежда, щеше да ми се наложи да приложя по-сериозна хватка. Момичето се вкопчи в ръката му и увисна на нея.

– Рижи, миличък, не ти ли стига за тази вечер? Бъди разумен, макар да си ирландец.

Изкуших се да го фрасна през мутрата, докато приятелката му го държеше вързан.

Той се засмя гръмко, наведе глава, за да я целуне по устата, и ми се усмихна широко.

– Друг път ще си разчистим сметките – рече добродушно.

– Най-добре да се измъкнем, ако още можем – казах аз. – Вдигнахме прекалено много шум и едва ли е безопасно да останем още.

– Не се отчайвай, малкия – заяви той. – Дръж се за полите ми, аз ще те измъкна.

Дръвник с дръвник. Ако не бяхме ние с Джак, някакви поли нямаше да има.

Отидохме до вратата, послушахме се, нищо не чухме.

– Стълбите за нагоре трябва да са точно отсреща – прошепнах аз. – Щом излезем, право натам!

Внимателно отворихме. През пролуката се процеди достатъчно светлина, за да ни обещае празен коридор. Запристъпяхме на пръсти. Бяхме хванали момичето за двете ръце. Надявах се Джак да се оправи, но той все още беше в безсъзнание, а аз си имах достатъчно грижи.

Не знаех, че кръчмата на Лару е толкова голяма, та коридорите ѝ се точат с километри. Сега го научих. Нямам представа колко време вървахме, за да стигнем началото на стълбите, по които пристигнахме. Не се бавихме, за да се послушаме в долитащите отдолу гласове. Още един километър, и кракът на Рижия налучка първото стъпало на стълбата за тавана.

Точно в този миг някой ревна от долния етаж:

– Всички нагоре – там са!

Бял сноп светлина от фенерче огря викация и някой му нареди провлачено, със силен ирландски акцент:

– Я слез веднага, умнико!

– Полицията! – прошепна Нанси Риган и ние хукнахме безшумно нагоре по новооткритите стълби.

Отново тъмнина. На горната площадка спряхме, затаили дъх. Никой не ни правеше компания.

– Към покрива! – заповядах. – Ще рискуваме да драснем кибрит.

Слабата светлина от кибритените клечки ни показа в дъното на коридорчето закована за тавана дървена стълба, която водеше към железен люк. Озовахме се на покрива без излишно размотаване и затворихме люка след себе си.

– Дотук всичко е по мед и масло – рече О'Лиъри. – Ако плъховете на Ванс и ченгетата си поиграят още малко на стражари и апаши, съвсем ще се оправим.

Поведох ги напред по покривите. Смъкнахме се върху съседната сграда, изкачихме се на следващата и от другата ѝ страна открихме аварийна стълба, спускаща се в заден двор, от който пък се излизаше на глуха странична уличка.

– Готово! – заявих аз и започнах да слизам, следван от момичето и

Рижия. Дворът беше празен и представляваше циментиран коридор между две сгради. Долното стъпало изскърца зловещо под тежестта ми и се олюля, но шумът не повика никого да види какво става. В двора бе тъмно, но мракът не беше непрогледен.

– Щом излезем на улицата, веднага се разделяме – рече ми О'Лиъри без дума благодарност за помощта ми, за която, изглежда, и не подозираше, че му е била необходима. – Ти си тръгваш по твоя път, аз – по моя.

– Ъхъ – съгласих се аз и напрегнах мозъка си, белки измъдри нещо. – Първо да огледам уличката.

Внимателно си проправих път към дъното на тясното дворче, излагайки на риск гологлавото си теме, за да надзърна навън. Беше спокойно, но на ъгъла, малко по-нагоре, двама типове се размотаваха твърде старателно, както ми се стори. Не бяха ченгета. Пристъпих напред и ги повиках с ръка. Изключено беше да ме познаят от такова разстояние при липса на осветление, пък и нямаха никакви основания да не ме вземат за човек на Ванс, ако и те бяха от неговия екип.

Докато се приближаваха, влязох пак в двора и изсъсках, за да привлече вниманието на Рижия. Той не беше от момчетата, дето трябва по два пъти да ги викаш. Пристигна едновременно с ония двамата. Аз поех първия. Той се нагърби с втория.

Тъй като целта ми беше да предизвикам суматоха, наложи се бая пот да пролея. И двамата бяха като зрели круши. Грам съпротива не можех да изтискам от един тон живо тегло. Онзи, който ми се падна, изглежда, не беше и чувал за бой. Вярно, че имаше пистолет, но съумя да го изтърве още преди да сме започнали като хората, а в настъпилата неразбория някой от нас го изрита неизвестно накъде. Увисна като чувал, докато аз ловко го нагласявах в нужната поза. Мракът ми бе от полза, но въпреки това не беше лесно да се преструвам, че борбата е неравна, докато го извъртах така, че да минем в гръб на Рижия, който също никак не се затрудни със своя човек.

Най-сетне успех. Бях зад О'Лиъри, който бе притиснал противника си с една ръка към стената, а с другата се готвеше да го друсне. Впих лявата си ръка в китката на моето другарче, извих го така, че да падне на колене, измъкнах пистолета си и стрелях в гърба на Рижия, малко под дясната лопатка.

Той се олюля и залепи противника си о стената. Аз халосах моя с дръжката на пищова.

– Улучи ли те, Рижи? – попитах, докато му помагах с една ръка, а с

другата фраснах пленника му по главата.

– Тъхъ.

– Нанси! – извиках. Тя притича.

– Хвани го от другата страна – наредих. – Ти само се дръж на крака, Рижи, ще успеем да се измъкнем.

Куршумът твърде отскоро беше в него, за да забави видимо темпото му, макар дясната му ръка да бе излязла от строя. Хукнахме по улицката към ъгъла. Преди да стигнем дотам, вече си имахме преследвачи. Любопитни минувачи започнаха да ни зяпат. Един полицай се запъти към нас. Като крепяхме Рижия помежду си, пробягахме в посока, обратна на полицаия, немалкото разстояние до автомобила, с който двамата с Джек бяхме пристигнали. Докато размърдам мотора, докато момичето и Рижия се настанят на задната седалка, улицата вече вреше и кипеше. Полицаят се развика и изпрати подире ни един куршум. Напуснахме квартала.

Карах без посока, така че след първата скоростна отсечка намалих, известно време правих завои след завои и най-сетне паркирах таратайката в някаква тъмна уличка зад Ван Нес Авеню.

Когато се обърнах, за да видя какво става отзад, Рижия се беше отпуснал като чувал, подкрепян от момичето.

– Накъде? – попитах.

– Към болница, лекар, къде да е! – извика Нанси. – Той умира!

Не ми се вярваше. А дори и да беше така, вината си беше изцяло негова. Ако бе имал грам признателност, ако ме бе взел със себе си като приятел, щях ли да стрелям в него, за да го придружа в качеството си на болногледачка?

– Накъде, Рижи? – попитах отново и го боцнах с пръст в коляното.

Той ми даде с надебелен език адреса на хотела на Стоктън Стрийт.

– Не става – опънах се аз. – Целият град знае, че там ти е бърлогата, и ако се върнеш, пиши се умрял. Така че къде?

– Хотела – настоя той.

Станах, коленичих на седалката и се наведох над него, за да го обработя. От напереността му не бе останала и следа. Да малтретираш човек, който може и наистина да умира, не е особено джентълменско, но бях инвестирал толкова главоболия в тоя дръвник, опитвайки се да го накарам да ме отведе при другарчетата си, че няхах намерение да се откажа напред пътя. По едно време имах чувството, че не е чак толкоз обезсилен и че пак ще ми се наложи да стрелям в него, но момичето ме подкрепи и с общи усилия успяхме да го склоним, че единствената му

надежда е да ни отведе някъде, където да може да се скрие и да получи нужната помощ. Всъщност не може да се каже, че го склонихме – по-скоро го изморихме и той ни даде адреса, защото нямаше сили да спори повече с нас. Адресът беше близо до Холи Парк.

Изпълнен с надежди, насочих колата натам.

Къщата беше малка, като всички от тази страна на улицата. Изнесохме здравеняка от колата и криво-ляво го довялякохме до вратата. Едва се тътреше с наша помощ. Улицата беше тъмна. Прозорците на къщата не светеха. Натиснах звънеца.

Никакъв резултат. Пак го натиснах и още веднъж.

– Кой е? – попита дрезгав глас.

– Рижия е ранен – отвърнах аз.

Известно време цари тишина. Сетне вратата се откряна. През пролуката се процеди светлина, колкото да различа плоското лице и изпъкналите челюстни мускули на черепотрошача, който бе изиграл ролите на телохранител и палач на Малкия Моца.

– Какво има, по дяволите? – попита той.

– Нападнаха Рижия и го надупчиха – обясних аз и побутнах на преден план отпуснатия като дроб великан.

Не можахме обаче да проникнем в къщата. Черепотрошачът не отвори вратата нито сантиметър повече.

– Чакайте тук – рече и затвори под носа ни. Чухме го сетне да вика: „Флора!“ Правилно – Рижия ни беше довел където трябва.

Следващия път вратата бе отворена широко и ние с Нанси внесохме товара си в антрето. До черепотрошача стоеше жена със силно деколтирана черна копринена рокля – предположих, че е Голямата Флора.

Стърчеше най-малко метър и седемдесет и пет в обувките си на висок ток, но забелязах, че ръцете ѝ, по които нямаше нито един пръстен, бяха дребни. Което не можеше да се каже за останалата част от телосложението ѝ. Широкоплещеста, плоскогърда, с розов врат, който макар и гладък беше мускулест като на борец. На възраст бе колкото мен – близо четирийсет-годишна, с много къдрава, късо подстригана руса коса, подчертано розова кожа и хубаво, жестоко лице. Хлътналите ѝ очи бяха сиви, дебелите устни – добре очертани, носът – достатъчно широк и орлов, за да придаде сила на изражението на лицето, а разполагаше и с подходяща за целта брадичка. От челото до шията под розовата кожа си личаха гладки, яки мускули.

Явно с Голямата Флора игра не биваше. Имаше вида и фасона на жена, способна да се справи както с двойния обир, така и с последвалата го двойна игра. Ако външният вид не лъжеше, притежаваше в излишък физическата, умствената и волевата сила, необходими за операцията. Беше направена от по-яка материя както от горилородобния черепотрошач, застанал до нея, така и от червенокосия великан, когото влачех.

– Е? – попита, когато вратата бе хлопната зад гърбовете ни. Гласът

й беше плътен, но не по мъжки и много отиваше на пелия й вид.

– Ванс и шайката му го нападнаха у Лару. Улучен е в гърба – отвърнах аз.

– Ти кой си?

– Трябва да си легне – започнах да печеля време. – Ще имаме цяла нощ за приказки.

Тя се извърна и щракна с пръсти. От вратата зад гърба й се шумгна опърпано дребно старче. Кафявите му очички гледаха изплашено.

– Веднага горе! – нареди му тя. – Оправи леглото, набави гореща вода и донеси пешкири.

Старчето се закатери по стълбите като ревматично зайче.

Черепотрошачът пое Рижия откъм страната на момичето и двамата го изкачихме в една от стаите на горния етаж, където старчето се суетеше с легени и пешкири. Флора и Нанси Риган ни последваха. Проснахме ранения по лице на леглото и го разсъблякохме. От раната продължаваше да се цеди кръв. Беше в безсъзнание.

Нанси Риган изпадна в истерия.

– Той умира! Веднага лекар! Ах, Рижи, миличък...

– Я млък! – нареди Голямата Флора. – Така му се пада, ако пукне – за какъв дявол се е за мъкнал тази вечер при Лару! – Тя сграбчи старчето за рамото и го хвърли към вратата. – Цинкова паста и още вода! – викна подире му. – А ти ми дай ножа си, Поуджи.

Горилата извади от джоба си сгъваем нож с дълго острие, наточено до изтъняване като бръснач. „Ето ножа – рекох си аз, – с който е заклал Малкия Моца.“

С него Голямата Флора зачовърка куршума от гърба на Рижия О'Лиъри.

Докато траеше операцията, горилата Поуджи държеше Нанси в ъгъла. Уплашеното старче бе коленичило до леглото, подаваше на жената каквото поиска и попиваше с памук стичащата се от раната кръв.

Аз стоях до Флора и пуших цигари от пакета, който тя ми подаде. Щом вдигнеше глава, прехвърлях цигарата от моята уста в нейната. Тя изпълваше дробовете си с пушек, при което от цигарата не оставаше, кажи-речи, нищо, и ми кимваше. Тогава отново я поемах. Флора издишваше дима и пак се навеждаше над раната, а аз палех нова цигара от фаса на предишната и чаках следващото вдигане на главата й.

Голите й ръце се окървавиха до лактите. Лицето й плувна в пот. Гърбът на Рижия представляваше кървава пихтия и хирургическата на-меса отне доста време. Когато Флора вдигна глава за последното

вдишване на цигарен дим, куршумът бе изваден, кръвта – спряна, а раната – превързана.

– Слава богу, че свърши – въздъгнах аз и запалих една от моите си. – Тези са направо отрова.

Изплашеното старче почистваше кръвта. Нанси Риган беше паднала в един стол в другия край на стаята и никой не ѝ обръщаше внимание.

– Дръж тоя под око, Поуджи – нареди Голямата Флора на черепотрошача, като кимна към мен. – Докато се мия.

Отидох при момичето и се заех да разтривам ръцете му и да го пръскам с вода. След малко дойде на себе си.

– Куршумът е изваден. Рижия спи. След една седмица пак ще търси с кого да се бие – докладвах ѝ аз.

Тя скочи и хукна към леглото.

Влезе Флора. Беше се измила и преоблякла в зелено кимоно, което зееше тук-таме, и от него се подаваше копринено бельо с цвят на орхидея.

– Хайде, говори – заповяда тя, като се изпречи пред мен. – Кой си, що си и какво търсиш?

– Аз съм Пърси Мъгайър – заявих с тон, сякаш това име обясняваше всичко. Току-що го бях измислил.

– Това е отговор на първото – рече Флора. Явно новоизмисленият ми псевдоним не я задоволяваше. – А сега що си и какво търсиш?

Горилоподобният Поуджи, застанал от другата ми страна, ме огледа от долу до горе. Аз съм нисък и пълен. Лицето ми не плаши децата, но то е правдиво свидетелство за един живот, необременен от изтънченост и благородство. Забавните приключения през изминалата нощ го бяха разкрасили със синини и драскотини и се бяха отразили неблагоприятно на облеклото ми.

– Пърси! – отекна гласът на горилата и разтегнатата му в широка усмивка уста оголи редки жълти зъби. – Родителите ти да не са били далтонисти⁶?

– Отговорих на всички въпроси – настоях аз, без да обръщам внимание на зоологическото плашило. – Казвам се Пърси Мъгайър и искам да получа своите сто и петдесет хиляди!

Челото ѝ се отпусна.

– Имаш сто и петдесет хиляди, значи?

6. Percy boy на жаргон означава „зелен“, неопитен, женствен младок. – Б. пр.

Вдигнах глава към хубавото ѝ жестоко лице и кимнах.

– Да. Затова съм дошъл.

– А, нямаш ги, но ги искаш, така ли?

– Слушай, сестро, дай си ми мангизите. – Трябваше да налучкам необходимия тон, ако исках играта ми да мине. – От твоите „имаш ги, нямаш ги“ само ожаднях. Нали участвахме в големия удар! А сетне, когато вместо дела си получихме среден пръст, рекох на малкия, дето ми е партньор: „Нищо, малкия, ще си вземем нашто! Ти само глей Пърси кво прави!“ Като дойде Стридата и рече да се съюзим, аз му викам „дадено“ и двамата с малкия причакахме Рижия в кръчмата. Тогава му казах: „Тя с патлаците ще очистят Рижия и кво ще спечелим от тая работа? По-добре да го отмъкнем и да го накараме да ни заведе при Голямата Флора и мангизите. Нашият дял сигурно е вече сто и петдесет хиляди – толкоз малко народ останахме. Пипнем ли парата, може и да пречукаме Рижия. Но първо бизнесът, после удоволствието, а сто и петдесет бона са си бизнес.“ Така му рекох, така и направихме. Отворихме на Рижия вратичка, когато нямаше къде да мърда. Малкият се заплесна по мацката и тоя тук го фрасна, та го усмърти. На мен кво ми пука? Щом дава за нея сто и петдесет бона – негова си работа. Аз продължих с Рижия. Отървах дангалака и след като му вкараха куршума. Ако е въпросът, редно е да прибера и мангизите на малкия – общо триста бона, – но не съм такъв човек. Така че изплюйте си ми моите сто и петдесет и всеки да си ходи по пътя.

Реших, че тая реч трябва да хване вяра. Естествено не разчитах да получа пари от нея, но ако повечето участници в обира не познаваха тия тук, защо трябваше те да знаят всеки бандит?

– Разкарай таратайката от входа – нареди Флора на Поуджи.

Почувствах се по-добре в негово отсъствие. Нямаше да го накара да премести колата, ако намерението ѝ бе незабавно да ме пречука.

– Има ли нещо за хапване в тая колиба? – попитах и се разположих като у дома си.

Тя излезе на площадката на стълбите и се провикна надолу:

– Приготви нещо за ядене!

Рижия все още беше в безсъзнание. Нанси Риган седеше до него и го държеше за ръката. Лицето ѝ бе мъртвешки бледо. Голямата Флора се върна в стаята, сложи ръка на челото му, напипа пулса.

– Да слезем долу – рече.

– Аз... предпочитам да остана тук, ако нямате нищо против – при-моли се Нанси. В гласа и лицето ѝ се четеше нечовешки ужас от едрата

жена.

Флора нищо не каза и слезе на приземния етаж. Аз я последвах в кухнята, където старчето пържеше на печката шунка с яйца. Прозорецът и задната врата, както забелязах, бяха подсилени с тежки дъски и летви, заковани за пода. Часовникът над мивката показваше два и петдесет през нощта.

Голямата Флора измъкна отнякъде шише алкохол и напълни две чаши. Седнахме на масата и докато чакахме храната, тя се залови да ругае Рижия и Нанси Риган, защото се бил извадил от строя, за да отиде на среща с момичето в един момент, когато тя, Флора, имала най-голяма нужда от физическата му сила. Руга ги индивидуално, като двойка и тъкмо обръщаше проблема в национален, захващайки се за ирландците, когато старчето ни поднесе шунката с яйцата.

Привършихме храната и си наляхме още алкохол в чашите с кафе, но в този миг се върна Поуджи. Носеше новини.

– Две мутри се размотават на ъгъла. Хич не ми харесват.

– Ченгета, или?... – попита Флора.

– Или.

Тя отново взе да ругае Рижия и Нанси. Но вече се беше изчерпала, затова се обърна към мен:

– За кво по дяволите ги домъкна тук? Представям си какви следи сте оставили подире си – и слепият да ви проследи! Защо не го остави да пукне, дръвника му с дръвник!

– Домъкнах ги, за да си получа моите сто и петдесет бона. Пусни ми ги в джоба и няма повече да ме видиш. Друго не ми дължиш. Нито пък аз на теб. Дай си ми пая, вместо да дрънкаш с часове, и дим да ме няма.

– Как не! – обади се Поуджи.

Жената ме изгледа изпод вежди и бавно засърба кафето си.

След петнайсетина минути старчето се втурна в кухнята и съобщи, че чуло стъпки по покрива. Бледите му кафяви очи бяха помътнели от уплаха, сухите му устни шаваха нервно под проскубаните, жълтеникави мустаци.

Флора го нарече какво ли не на много цветист език и го прогони отново горе. Стана от масата и придърпа кимоното плътно около себе си.

– Щом си тук – обърна се към мен, – ще помагаш. Друг изход няма. Имаш ли патлак?

Признах, че имам, но що се отнасяше до останалото, само поклатих глава.

– Къде ме търсиш... засега – рекох. – За да убедиш Пърси да се включи в играта ти, ще трябва да му бутнеш сто и петдесет бончета-бонбончета, и то в брой.

Целта ми беше да разбере дали плячката е в къщата.

От горния етаж долетя плачливият глас на Нанси Риган:

– Не, мили, не! Моля те, върни се пак в леглото! Рижи, миличък, това ще те убие!

Рижия О'Лиъри влезе в кухнята, залитайки. Беше гол, ако не се броят сивите гащета и превръзката. Очите му бяха трескави, доволни. Сухите му устни бяха разтегнати в усмивка. В лявата си ръка стискаше пистолет. Дясната висеше празна. Зад него припикаше Нанси. Щом зърна Голямата Флора, тя спря да му се моли и се скри зад гърба му.

– Давай знак и да почваме – засмя се полуголият червенокос великан. – Ванс ни е дошъл на гости.

Флора отиде при него, хвана го за китката, поддържа ръката му известно време, после кимна одобрително.

– Откачено копеле! – изрече тя с глас, в който се четеше майчинска гордост. – Ти наистина си готов да се биеш! И слава богу, защото ще се наложи.

Рижия се изсмя победоносно, ужасно горд, че е такъв юнак. После погледът му се спря на мен и смехът му секна. Лицето му стана озадачено.

– Здравсти – каза. – Сънувах те, но не си спомням какво беше. Май че... Един момент, сега ще се сетя... Божичко! Сънувах, че ти си стрелял в мен.

Флора ми се усмихна и това беше първата усмивка, която видях на устните ѝ.

– Дръж го, Поуджи! – изрече бързо. Извих се странично в стола си.

Юмрукът на горилата ме улучи в слепоочието. Докато летях през стаята и се опитвах да се задържа на крака, аз се сетих за синината върху слепоочието на мъртвия Моца.

Когато се ударих в стената, Поуджи ме беше настигнал.

Фраснах го с юмрук в плоския нос. От него шурна кръв, но космите му лапи ме докопаха. Прибрах брадичка навътре и връзах темето си в лицето му. Парфюмът на Флора ме удари в носа. Усетих допира на копринената ѝ роба. Хвана ме с две ръце за косата и дръпна главата ми назад, за да оголи врата ми. Поуджи го сграбчи. Отказах се от всякаква

съпротива. Не ме души повече от най-необходимото, но и то стигаше.

Флора ме обискира и намери пистолета и гумената палка.

– Калибър 38, специален – чух гласа ѝ. – Куршумът, който извадих от теб, Рижи, беше от същата марка и калибър.

Едва я чувах, така ми бучеше в ушите.

Дребното старче задърдори. Нищо не разбрах от думите му. Поуджи ме пусна. Хванах се за врата. Почувствах се ужасно от това, че не усещах стискащите му ръце. Черната пелена бавно се вдигна от очите ми, като стори място на малки плуващи лилави облачета. След малко можах да седна на пода. Това ми подсказа, че досега съм лежал.

Лилавите облачета се смалиха достатъчно, за да мога да виждам през тях. Бяхме останали само трима в кухнята. Видях Нанси Риган свита на топка върху един стол в ъгъла. На друг стол, близо до вратата, с черен пистолет в ръка седеше жалкото изплашено старче. В очите му се четеше нечовешки ужас. Пистолетът, насочен към мен, подскачаше в ръката му. Опитах се да го помоля или да спре да се тресе, или да отмести дулото, но все още не можех да изстискам от гърлото си нито звук.

Горе загърмяха изстрели, ехото им долиташе уголемено от тясното пространство. Старчето трепна и се намръщи.

– Пуснете ме да се измъкна – прошепна то с неочаквана рязкост – и ще ви дам всичко. Всичко, кълна се! Ако само ме пуснете да се измъкна от тази къща!

Слабият лъч светлина в безпрогледния мрак ми възвърна дар-словото.

– Говори направо! – успях да произнеса.

– Ще ви предам онези горе... онази дяволска жена. Ще ви дам парите. Всичко ще ви дам – само ме пуснете. Аз съм стар човек. Болен съм. Не мога да живея в затвора. Какво общо имам с обирите? Нищо. Виновен ли съм, че тази дяволска жена... Видяхте какво става тук. Аз съм роб – един старец, чийто край се вижда. Вечно ме обижда, ругае, бие... и какво ли не още. А сега трябва да вървя и в затвора – защото това не е жена, а същински дявол. А аз съм стар човек, за затвора ли съм? Освободете ме. Бъдете добър. Ще ви предам тази дяволска жена... и другите дяволи... и парите, които откраднаха. Ще го направя!

През цялото време, докато говореше, изплашеното до смърт старче шаваше и подскачаше в стола си.

– Как да ви измъкна? – попитах аз и станах от пода, без да изпускам пистолета от очи. Само ако можех да го докопам, както си говорехме.

– Много лесно. Вие сте приятел с полицаите – знам го. Полицията е

вече тук и чака да се съмне, за да нападне къщата. Аз самият ги видях със слабите си очи как спипаха Ванс Стридата. Ще можете да ме промъкнете покрай Полицаяте – нали са ви приятели. Изпълнете молбата ми и аз ще ви предам онези дяволи горе и парите им.

– Звучи добре – съгласих се аз, докато правех уж небрежна крачка към него. – Но ще мога ли да си изляза оттук, когато ми се прииска?

– Не! – извика старчето, без да обърне внимание на втората крачка, която предприех. – Първо ще ви предам онези тримата. Ще ви ги предам живи, но обезсилени. Плюс парите. Ще го сторя, а вие ще ме изведете в безопасност – мен и това момиче – кимна неочаквано към Нанси, чието бяло като платно лице, все така приятно въпреки изписания по него ужас, представляваше предимно две широко ококорени очи. – И то няма нищо общо с престъпленията на онези дяволи. Трябва да дойде с мен.

Попитах се каква ли представа има този стар заек за възможностите си. Смръщих замислено вежди, докато правех третата крачка.

– И не си въобразявайте глупости – шепнеша напрегнато дъртият. – Когато онази дяволска жена се върне тук, вие ще умрете – сто на сто ще ви убие.

Още три крачки, и щях да го сграбча заедно с пистолета. В коридора се дочуха стъпки. Беше твърде късно, за да скоча отгоре му.

– Е? – прошепна той отчаяно.

Кимнах секунда преди Голямата Флора да влезе в кухнята.

Беше в бойна готовност – издокарана в сини панталони, вероятно собственост на Поуджи, мокасини, избродирани с мъниста, и копринена риза. Косата ѝ беше прибрана от челото с помощта на панделка. В ръката си стискаше пистолет, а в двата си задни джоба беше пъхнала по още един.

Онзи в ръката ѝ подскочи нагоре.

– Свършен си – съобщи ми много делово. Новопридобитият ми съучастник изскимтя:

– Чакай, Флора, чакай! Не тук, моля те! Нека го сваля в мазето!

Тя се намръщи и сви облечените си в коприна рамене.

– Само че побързай. След още половин час ще се съмне.

Твърде много ми се плачеше, за да им се изсмея. Нима очаквах да мен да повярвам, че това изплашено зайче ще промени намеренията ѝ? Изглежда, все пак съм разчитал донякъде на помощта на дъртия, иначе едва ли щях да се разочаровам толкова, когато ми стана ясно, че номерът е скроен. Но положението ми беше такова, че по-зле нямаше да стане.

Така че тръгнах със старчето, излязохме в коридора, отворих вратата, която ми посочи, светнах лампата и заслизах по грубите стълби.

– Първо ще ви покажа парите – зашепна то зад гърба ми, – а след това ще ви предам дяволите. Нали няма да забравите обещанието си? Ще ни изведете с момичето покрай полицията, нали?

– Да – уверих аз стария шегаджия.

Той се приближи изотзад и пъхна дулото на пищова в ръката ми.

– Скрийте го – изсъска и щом го прибрах в джоба си, веднага ми подаде втори, който измъкна изпод сакото си.

След което наистина ме заведе при пляката! Беше си в същите сандъци и чували, в които е била отмъкната от банките. Старчето настоя да ги отвори, за да ми покаже парите – зелени пачки, стегнати с жълти хартиени ленти. Сандъците и чувалите бяха подредени в малка тухлена стаичка с катинар на вратата, който той отключи.

След като огледахме всичко, затвори вратата, но не я заключи, и ме поведе пак назад, откъдето бяхме дошли.

– Това, както видяхте, са парите – обясни старчето. – А сега онези горе. Ще застанете тук и ще се скриете зад тези сандъци.

Тухлена преграда делеше мазето на две. В нея имаше дупка за врата, но вратата липсваше. Мястото, където ми нареди да се скрия, беше досами тази дупка, между преградата и някакви четири сандъка. Ако се скриех там, щях да се падна от дясната страна зад гърба на всеки, който

би слязъл в мазето и би се запътил към стаичката с парите. Ако тръгнеше да минава през дупката в преградата.

Старчето тършуваше в единия от сандъците. След малко измъкна оттам оловна тръба, около половин метър дълга, напъхана в също толкова дълго парче черен градински маркуч. Подаде ми я, докато обясняваше:

– Ще слизат тук един по един. Щом понечат да минат през тази врата... знаете да си служите с това. Сетне очаквам да изпълните обещанието си. Нали?

– О, да! – въодушевях се аз.

Той се качи горе. Аз заех позиция зад сандъците и заразглеждах пишовите, които ми беше дал – да пукна, ако им имаше нещо! Бяха заредени и в пълна изправност. Тази последна подробност направо ме довърши. Имах чувството, че не съм в мазе, а се нося из въздуха, кацнал на леко облаче.

Когато в мазето слезе Рижия О'Лиъри – все така по гашета и превръзка, – трябваше да тръсна силно глава, за да я проясня, преди да го фрасна по темето още щом подаде крак през дупката за вратата. Той се просна по лице.

Старчето се спусна тичешком по стълбите, ухилено до уши.

– Бързайте, бързайте! – запъхтяно ми рече, докато ми помагаше да пренесем Рижия в стаичката с парите.

Измъкна отнякъде две парчета канап и завърза ръцете и краката на великана.

– Побързайте! – прошепна отново и хукна нагоре, а аз се настаних за втори път зад сандъците, вдигнал в ръка оловната тръба. Попитах се да не би все пак Флора да ме е застреляла и сега да се радвам на възнаграждението си за праведен живот в един рай, където во веки веков ще лупам по главите онези, които са се държали грубо с мен там, долу.

Появи се горилородобният Поуджи. Пукнах му черепа. Пристигна тичешком старчето. Завлякохме Поуджи в стаичката и го завързахме.

– Побързайте! – задъхано прошепна дъртият, като подскачаше от вълнение. – Сега ще слезе дяволската жена – да я ударите по-силно!

И хукна пак нагоре, а след малко чух над главата си тропота на краката му.

Поотърсих се от силната си озадаченост, за да сторя място на ума си. Всички тези глупости, които вършихме, не бяха възможни. Нямахме начин наистина да се случват. В живота нещата никога не се развиват както на теб ти се иска. Не се спотайваш по ъглите и не тряскаш хората

един по един като навит автомат, докато някакво смешно старче ти ги подава на конвейер. Беше прекалено глупаво. Писна ми!

Напуснах скривалището си, оставих оловната тръба и си намерих друго място за клечене – под някакви полици близо до стълбите. Сгущих се там с по един пистолет във всяка ръка. Играта, в която участвах, твърде много намирисваше. Нямах намерение да ме правят на балама.

Флора се спусна по стълбите. Подире ѝ припикаше старчето.

И тя държеше по един пищов във всяка ръка. Сивите ѝ очи се стрелкаха навсякъде. Главата ѝ бе наведена надолу, като на готов за атака див звяр. Ноздрите ѝ потръпваха. Тялото ѝ се движеше нито бързо, нито бавно, уравновесено като на танцьорка. И сто години да живея, пак няма да забравя гледката, която представляваше тази хубава, жестока жена, слизаща по грубите стъпала на мазето. Като красиво хищно животно, готово за бой.

Изправих се и тя ме видя.

– Хвърли ги! – наредих, но знаех, че няма да ме послуша.

Старчето измъкна от ръкава си кафява гумена палка и я чукна с нея зад ухото в мига, в който тя вдигна пистолета си към мен. Хвърлих се напред и я подхванах, преди да се тресне върху цимента.

– Ето, видяхте ли! – тържествуваше съдружникът ми. – Получихте и парите, и дяволите. А сега ме измъкнете заедно с момичето.

– Първо да я сложим при другите.

След като ми помогна и в това начинание, наредих му да заключи вратата. Той ме послуша и аз поех с една ръка ключа, а с другата го сграбчих за врата. Старчето се гърчеше като червей, докато го пребърквах и измъквах от дрехите му палката и още един пистолет. Открих закопчан на кръста му и специален пояс за пари.

– Свали го! – заповядах. – Няма да изнесеш нищо оттук.

Пръстите му разкопчаха катарамата, измъкнаха пояса изпод дрехите и той тупна на пода. Беше флашкан с банкноти.

Като го държах все така за врата, аз го качих горе в кухнята, където момичето седеше като замръзнало на същия стол. Наложих се да вкарам доста уиски в организма ѝ и да изхабя сума ти думи, преди да започне да проумява, че ще си тръгне заедно със старчето, но на никого дума да не казва, най-малко на полицията.

– А къде е Рижия? – попита веднага щом лицето ѝ възвърна цвета си – и в най-лошото състояние то си остана приятно, – а мислите за циркулираха из главата ѝ.

Казах й, че е добре, и й се захлех, че ще е в болница още същата сутрин. Друго не попита. Накарах я да се качи горе, за да си вземе шапката и палтото, придружих старчето за неговата шапка и ги оставих в голямата стая на приземния етаж.

– Ще стоите тук и ще ме чакате – казах аз, заключих вратата и прибрах ключа.

Входната врата и прозорецът, който гледаше към улицата, бяха залостени и заковани по същия начин, както задните. Не исках да рискувам с отварянето им, макар че вече беше почти съмнало. Затова се качих горе, измайсторих бяло знаме от калъфка на възглавница и една от пръчките на леглото, размахвах го от прозореца и изчаках дрезгав глас да подвикне:

– Хайде, казвай каквото има!

Чак тогава надникнах през прозореца и казах на полицаите, че ще ги пусна вътре.

Цели пет минути се трудих с брадва, за да отворя входната врата. Шефът на полицията, капитанът и половината полиция на града чакаха отвън на стъпалата да отворя. Заведох ги право в мазето и им връчих Голямата Флора, Поуджи и Рижия О'Лиъри плюс парите. Флора и Поуджи бяха в съзнание, но мълчаха като риби.

Докато шефовецете се трупаха около плячката, аз се качих на горния етаж. Къщата гъмжеше от полицаи и детективи. Размених си поздрави с тях и отидох при стаята, където бях оставил Нанси Риган и старчето. Лейтенант Дъф тъкмо се опитваше да я отключи, а О'Гар стоеше зад него и го наблюдаваше.

Усмяхнах се широко на Дъф и му подадох ключа.

Той отвори, огледа старчето и момичето – главно момичето, – сетне прехвърли поглед към мен. Двамата стояха наред стаята. Избелелите очи на стареца бяха тревожни, жалки, а тези на момичето – предимно смутени. Смуцението не се отразяваше никак зле на вида й.

– Ако е твоя, разбирам защо си я заключил – прошепна О'Гар в ухото ми.

– Можете да си вървите – обърнах се към двамата в стаята. – Наспете се като хората, преди да се явите пак на дежурство.

Те кимнаха и излязоха.

– На този принцип ли работи агенцията ви? – попита Дъф. – С външния вид на женския персонал компенсирате грозотата на мъжкия.

В къщата влезе Дик Фоули.

– Как мина? – попитах го аз.

– Край. Грейс ме отведе при Ванс. Той – тук. Аз докарах ченгетата. Пипнаха и него, и нея.

Откъм улицата изгърмяха два изстрела.

Отидохме при вратата и видяхме, че нещо става в полицейската кола, паркирана малко по-нататък. Отидохме да проверим каква е работата. Ванс Стридата, с беззъбни на ръцете, се гърчеше на седалката.

– Вардехме го тук в колата – аз и Хюстън – заобяснява на Дъф цивилен полицай със строго очертани устни. – Изведнъж се хвърли да бяга, сграбчи с две ръце пицова на Хюстън. Наложих да стрелям – два пъти. Капитанът ще ме направи на нищо! Той изрично нареди да го пазим тук, за да го срещне с другите. Бога ми, нямаше да го застрелям, ако не трябваше да избирам между него и Хюстън!

Докато повдигаха Ванс да седне удобно на седалката, Дъф ругаеше цивилния, като го наричаше проклет схванат дръвник. Измъчените очи на Стридата се фокусираха върху лицето ми.

– По... познавам ли ви? – попита, като преодоляваше болката. – „Континентал“... Ню... Йорк?

– Да – казах.

– Не можах да... се сетя... в Лару... с Рижия?

– Да. Пипнахме Рижия, Флора, Поуджи и парите.

– Но... не... и... Папа... доп... ул... ос.

– Папа кой? – попитах нетърпеливо, а през гръбнака ми премина хладна тръпка.

– Пападопулос – повтори Ванс, като мобилизира останките от силите си и преодоля болката. – Опитах... да го застрелям... видях го... излезе... с момиче... ченгето... много бързо... как не можах...

Думите му секнаха. Разтърси го тръпка. Смъртта вече се спотайваше в погледа му. Лекар с бяла престилка се опитваше да мине покрай мен и да влезе в колата. Аз го избутах назад, наведох се над Ванс и го сграбчих за раменете. Темето ми бе изстинало. Стомахът ми беше на буца.

– Чуй ме, Ванс! – изревах в лицето му. – Пападопулос ли каза? Дребното старче? То ли беше мозъкът на операцията?

– Да – отвърна Стридата и животът му излезе заедно с тази последна дума.

Пуснах го на седалката и си тръгнах.

Ами да, разбира се! Как не се сетих! Дребният стар негодник – ако

въпреки целия си уплах не е бил шефът, как тогава ми изпращаше акуратно всички останали, един по един? Те просто нямаха избор. Или да ги убият по време на сражението, или да се предадат и да ги обесят. Полицията държеше Ванс, който можеше и щеше да каже, че старият мишелов е бил мозъкът, и тогава нямаше как да излъже съда, че бил много стар, слаб, болен и подведен от останалите.

А аз съм му бил подръка – без избор, освен да приема предложението му. Иначе – куршум. Бях като глина в ръцете му, както впрочем и съучастниците му. Беше играл двойно с тях, както те му бяха помогнали да погоди двоен номер на останалите. А аз го бях пуснал да си върви по живо, по здраво.

Сега вече можех да обърна града с краката нагоре, докато го намеря... обещанието ми беше само да го изведа от къщата... обаче,...

Ама че живот!

КРАЙ

© 1927 Дашиъл Хамет
© 1985 Жечка Георгиева, превод от английски

Dashiell Hammett
The Big Knockover, 1927

Сканиране, разпознаване и редакция: Борис Борисов, 2008

Публикация

Дашиъл Хамет

Големият удар. Сто и шест хиляди долара възнаграждение за предаване на убиец.
Прокълната кръв. Малтийският сокол. Кльошавият. Опърленото лице
Разкази. Американска. Първо издание
Народна култура, София, 1985

Превела от английски Жечка Георгиева
Рецензент Мариана Неделчева
Редактор Мариана Неделчева
Художник Стефан Десподов
Художник-редактор Николай Пекарев
Технически редактор Езекил Лападатов
Коректор Евелина Тодорова

Литературна група – XII. 04 9536612711/5637-211-85
Дадена за набор април 1985 г. Подписана за печат юни 1985 г. Излязла от печат юли
1985 г. Формат 84X108/32 Печатни коли 46,50. Издателски коли 39,06. УИК 40,77
Цена 5,28 лв.

ДИ „Народна култура“, София
ДП „Димитър Благоев“, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8163>]